Programmabegroting 2023

Inclusief meerjarenperspectief 2024-2026

13 april 2022

Omgevingsdienst Brabant Noord

Voorwoord

Geachte bestuurders, raads- en statenleden,

Voor u ligt de begroting van de ODBN voor 2023. Als deskundige uitvoeringsorganisatie staan wij in de startblokken om ook in 2023 weer onze kerntaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving te vervullen. Vanuit deze rol leveren we een bijdrage aan een schone, duurzame en veilige leefomgeving, nu en in de toekomst. Daar staan wij voor als ODBN.
We leven in een complexe tijd. De laatste fase van de coronacrisis lijkt zich amper te hebben aangediend, of we worden geconfronteerd met het conflict in Oekraïne. Los van het grote menselijke leed dat ons allemaal raakt, zien we ook elke dag de effecten om ons heen, zoals de energiecrisis en de huisvesting van vluchtelingen uit Oekraïne. De crisis raakt ons persoonlijk, maar ook in ons werk. Zo zorgt onder andere de oorlog in Oekraïne er voor dat diverse prijzen explosief stijgen. Het CBS becijferde onlangs dat de inflatie flink hoger ligt dan waar vooraf rekening mee was gehouden. In deze begroting hebben we alle prijsgevoelige budgetten geïndexeerd met 1,6% conform de Macro Economsiche Verkenning van het CPB. Wanneer de prijzen zo explosief blijven toenemen als deze de laatste maanden zijn toegenomen, is de verwachting dat deze indexering onvoldoende zal zijn om alle stijgende kosten op te vangen.

Onze leefomgeving is in beweging. We staan met z'n allen voor grote maatschappelijke opgaven. De voornaamste inhoudelijke ontwikkeling die wij op ons pad zien is de komst van de Omgevingswet. Met het laatste uitstel gaan we naar verwachting op 1 januari 2023 over op het nieuwe wettelijke stelsel, maar gelet op het verleden durf ik mijn hand daar niet voor in het vuur te steken. Niettemin doen we er alles aan om op tijd klaar te zijn voor de Omgevingswet. We hebben echter ook te maken met onzekerheden, zoals de ontwikkeling van het DSO door het Rijk. Ook zien wij dat veel van onze deelnemers nog niet klaar zijn voor de komst van de Omgevingswet en staan wij zelf voor een behoorlijke opgave. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de omzetting van ons inrichtingenbestand naar een bestand met milieubelastende activiteiten. Duidelijk is dat de Omgevingswet gaat zorgen voor een grote omslag, waarvan de impact op dit moment nog niet volledig te overzien is. Veel effecten van de Omgevingswet zullen pas in de praktijk zichtbaar worden. We verwachten over de breedte dat ons werk met de komst van de Omgevingswet complexer wordt – hetgeen haaks staat op de bedoeling van de wetgever – onder andere doordat we meer met algemene regels en minder met specifieke voorschriften zullen werken. Daarnaast bestaat het risico dat grote verschillen in de omgevingsplannen van onze deelnemers leiden tot problemen in de uitvoering.

Ook zien we dat ons werk complexer wordt door de groeiende impact van rechterlijke uitspraken op onze werkzaamheden. In het verlengde van de Urgenda-uitspraak en uitspraken in het kader van stikstof, zien wij dat de rechter steeds vaker bepalend is voor het bijstellen of schrappen van beleid. Toetsing aan de hand van bestaand beleid en eerder verleende vergunningen blijkt niet altijd meer te volstaan. Rechters kijken vaker naar de effecten van het beleid en de vergunningsvoorschriften. Het is goed dat vaart gemaakt wordt met het terugdringingen van de uitstoot en de bescherming van het milieu, maar het bijhouden van en inspelen op de verschillende uitspraken vraagt wel veel van onze capaciteit.

Juist deze capaciteit staat onder druk vanwege de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt. Het wordt steeds moeilijker om geschikte nieuwe medewerkers te vinden en huidige medewerkers te behouden. Deze ontwikkeling zien wij ook bij onze deelnemers, die daarom ook vaker en eerder een beroep doen op onze kennis en expertise. Als ODBN kiezen we voor een proactieve benadering. We zorgen ervoor dat we een aantrekkelijke werkgever zijn en blijven, we investeren in permanente educatie van onze medewerkers en zetten in op duurzame inzetbaarheid van ons bestaande personeelsbestand. We merken dat deze aanpak al vruchten afwerpt. Zo zijn we steeds beter in staat om jonge nieuwe medewerkers aan te trekken en op te leiden. Deze lijn zullen we doorzetten in 2023.

Daarnaast kijken we naar de wijze waarop we onze taken inrichten, en waar eventueel aanknopingspunten zijn om onze werkzaamheden doelmatiger in te richten. De voornaamste ontwikkeling die we daarvoor reeds in gang hebben gezet is de impuls van informatiegestuurd werken binnen de ODBN. Door slimmer gebruik te maken van de ons beschikbare informatie en door nieuwe databronnen aan te boren, kunnen we ons werk steeds slimmer inrichten en dáár zijn waar onze impact het grootst is. Ook met het oog op de Omgevingswet wordt onze informatiepositie steeds belangrijker. Daar zullen we blijvend op inzetten.

Samenvattend belooft 2023 een bijzonder en veelbewogen jaar te worden. Ongeacht de openstaande vragen rond de Omgevingswet, heb ik er alle vertrouwen in dat onze medewerkers met hun deskundigheid en tomeloze inzet ook in 2023 weer een grote bijdrage zullen leveren aan een schone, duurzame en veilige leefomgeving. Als verlengstuk van het bevoegd gezag doen we dat samen met u: onze deelnemers, partners, burgers en ondernemers in Brabant Noord. Samen maken we elke dag weer het verschil.

Jan Lenssen,
Directeur Omgevingsdienst Brabant Noord

Inhoud

Voorwoord		2
Inleiding		6
I	**Beleidsbegroting**	**8**
	Programma's	**10**
	Programma Individuele Dienstverlening	10
	Programma Regionale Dienstverlening	25
	Programma Bedrijfsvoering	36
	Paragrafen	**40**
	Paragraaf Weerstandsvermogen & risicobeheersing	40
	Paragraaf Financiering	46
	Paragraaf Bedrijfsvoering	49
	Paragraaf Verbonden partijen	51
	Niet van toepassing zijnde paragrafen	53
II	**Financiële Begroting 2023**	**54**
	Financiële samenvatting	56
	Algemeen	60
	Baten en lasten begroting 2023-2026	62
	Toelichting op baten en lasten 2023	66
	Overzicht incidentele baten en lasten 2023	78
	Uiteenzetting financiële positie	79
Bijlagen		**84**
	Overzicht bijdragen per deelnemer 2023	86
	Overzicht baten en lasten per taakveld	88
	Geactualiseerde risicoanalyse	90

Inleiding

De Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN) is een gemeenschappelijke regeling van 11 overheden: 10 gemeenten in Noordoost-Brabant en de provincie Noord-Brabant (onze deelnemers). Samen dragen we een gedeelde verantwoordelijkheid voor een schone, duurzame en veilige leefomgeving voor mensen, dieren en planten. Als verlengstuk van het lokale en provinciale bestuur voert de ODBN een deel van de wettelijke overheidstaken op dit gebied uit.

Bij de ODBN werken uitvoeringsexperts op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving en diverse specialismen zoals geluid, bodem, asbest, natuur, omgevingsveiligheid, luchtkwaliteit, geur en mest. Ook heeft de ODBN op de genoemde terreinen een adviserende taak en wordt gewerkt aan innovatie en ontwikkeling. De taak rondom de groene wetten voert de ODBN voor heel Brabant uit. Vanuit het kantoor in 's-Hertogenbosch werken bijna 300 collega's dagelijks aan een schone, duurzame en veilige leefomgeving, nu en in de toekomst. Dat is onze **missie**.

Onze leefomgeving is divers en een actueel thema voor elke inwoner en ondernemer. Als deskundige uitvoeringsorganisatie signaleren en agenderen we de voortdurende veranderingen in onze leefomgeving. Dit betekent doorlopende ontwikkeling en vernieuwing van ons werk. Onze deskundige medewerkers op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) werken binnen de kaders van de wetten van milieu, natuurbescherming, bouwen en wonen. Zo kunnen we de gemeenten in Noordoost Brabant en de provincie Noord-Brabant professioneel en met kennis van zaken adviseren. De ODBN richt zich op samenwerking; binnen de eigen organisatie, met gemeenten, de provincie en andere relevante organisaties. Gemeenten en de provincie voelen zich als eigenaar en als opdrachtgever betrokken. Dat is onze **visie**.

Als ODBN zijn we primair een uitvoeringsorganisatie van VTH-taken. We streven naar continue verbetering van de kwaliteit en investeren in de deskundigheid van onze medewerkers, ons belangrijkste kapitaal. Naast de uitvoering van VTH-taken adviseren wij steeds meer over de effecten van beleid in de praktijk. Door ons werk zien we wat er in de leefomgeving gebeurt.

Ook Brabantbreed en landelijk dragen we onze expertise uit en staat onze leefomgeving in Brabant Noord centraal. Kortom onze **ambitie** is:

"De ODBN is dé deskundige uitvoerder op het terrein van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Vanuit onze kennis van de praktijk adviseren wij over milieu en natuur en de uitvoerbaarheid en effecten van beleid."

Leeswijzer

De begroting bestaat uit twee onderdelen: de beleidsbegroting en de financiële begroting. In de begroting schetsen wij onze verwachtingen voor 2023: zowel financieel als beleidsinhoudelijk.

Als eerste leest u de **beleidsbegroting**. In dit deel beschrijven we onze beleidsvoornemens voor 2023, mede aan de hand van de ontwikkelingen die op ons afkomen. In het tweede gedeelte van de beleidsbegroting wordt ingegaan op de verplicht voorgeschreven paragrafen, uiteraard voor zover deze van toepassing zijn op de ODBN.
In het tweede deel vindt u de **financiële begroting**. Deze start met de financiële samenvatting waarin de hoofdlijnen van de financiële ontwikkelingen verwoord zijn. In de delen daarna worden de (meerjaren)-ramingen gepresenteerd en toegelicht waar de afwijkingen zitten. Ook de staat van incidentele baten en lasten en de geprognosticeerde balans zijn in dit deel terug te vinden.

P&C cyclus

De P&C-cyclus van de ODBN kent een drietal programma's die leidend zijn voor de indeling van de beleidsbegroting.

1. Het programma **Individuele Dienstverlening** gaat over de dienstsverlening aan een deelnemer van zowel de wettelijke basistaken als de verzoektaken die een deelnemer bij de ODBN heeft belegd. Ook zijn hierin de aanvullende verzoektaken opgenomen die buiten de werkprogramma's vallen.
2. Het programma **Regionale Dienstverlening** gaat over taken die de ODBN voor de regio uitvoert, zoals de Collectieve Taken en Samen Sterk in Brabant (SSiB).
3. Het laatste onderdeel betreft het programma **Bedrijfsvoering**.

De begroting vormt een nadere concretisering van de Kadernota 2023, waarin wij de ontwikkelingen hebben geschetst die op ons afkomen. Het gaat in de begroting om de beleidsinhoudelijke en financiële voornemens van de ODBN als geheel. Daarbij gaan we niet in op de situatie per deelnemer. De concrete werkzaamheden die wij voor elk van onze deelnemers uitvoeren, worden uitgewerkt in de gemeentelijke werkprogramma's en de provinciale opdracht.

I. Beleidsbegroting

Programma's

Programma Individuele Dienstverlening

Inhoud Programma

Het programma Individuele Dienstverlening sluit aan op de individuele werkprogramma's die we met onze deelnemers vaststellen. Het gaat om onze kerntaken: vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu, natuurbescherming, bouwen, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en omgevingsrecht (advies).

Beleidskaders/richtlijnen

OMSCHRIJVING	DATUM	EXPIRATIEDATUM
HUIDIGE WETTEN VOOR OMGEVINGSWET		
Wet milieubeheer	1 maart 1993	1 januari 2023*
Activiteitenbesluit	1 januari 2008	1 januari 2023*
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)	1 oktober 2010	1 januari 2023*
Wet Natuurbescherming	1 januari 2017	1 januari 2023*
Draaiboek deelproces milieubeheer	25 september 2017	
NA INVOERING VAN OMGEVINGSWET		
Omgevingswet	1 januari 2023*	In ontwikkeling
Nadere regelgeving	1 januari 2023*	In ontwikkeling

** Uitgaande van besluit invoering Omgevingswet per 1 januari 2023.*

Wat willen we bereiken?

Als ODBN werken we samen met onze deelnemers en ketenpartners aan een schone, duurzame en veilige leefomgeving. Binnen dit programma voeren wij voor onze gemeentelijke deelnemers de werkprogramma's uit die in december 2022 worden vastgesteld. Voor de provincie voeren we de provinciale opdracht uit. Binnen de uitvoering van deze VTH- en specialistische milieutaken zijn er een aantal ontwikkelingen die van invloed zijn op de uitvoering. Deze lichten we onder dit programma toe.

We moeten onze VTH-taken voortdurend blijven ontwikkelen. Veranderingen in wet- en regelgeving, maatschappelijke ontwikkelingen en wensen vanuit onze deelnemers zorgen voor een continue bijstelling van ons takenpakket. Als ODBN moeten we aandacht hebben voor veranderingen in onze omgeving. In een snel veranderende wereld kunnen we alleen beter worden door nauw samen te werken met onze partners en deelnemers. Zo kunnen we de lokale situatie optimaal koppelen aan onze kennis en deskundigheid over de fysieke leefomgeving.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

Uitvoering VTH-taken

Vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) en de Wet natuurbescherming (Wnb) vormen de kern van de werkzaamheden van de ODBN. Ook in 2023 gaat de aandacht weer primair uit naar de uitvoering van de VTH-taken, die bestaan uit de wettelijk bij ons belegde taken – de zogenoemde basistaken –, de VTH-verzoektaken en verzoektaken die buiten de werkprogramma's vallen. Kanttekening daarbij is dat we dat naar verwachting niet meer zullen werken onder de wetgevingsregimes van de Wabo en de Wnb, maar onder de brede paraplu van de Omgevingswet die in 2023 in werking zou moeten treden.

De inwerkingtreding van de Omgevingswet is zonder meer de belangrijkste ontwikkeling die wij voorzien voor 2023. Op het moment van schrijven is de verwachte inwerkingtredingsdatum 1 januari 2023, maar gelet op de historie van de wet houden wij ook rekening met mogelijk uitstel. De wet is immers nog omgeven met grote onzekerheden zoals de haperende ontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). De gevolgen van de komst van de Omgevingswet zijn nog dit moment nog niet volledig te overzien. We doen er uiteraard alles aan om tijdig klaar te zijn voor de uitvoering van onze VTH-taken in het nieuwe stelsel. De effecten van de overgangsperiode – waarbij we oude zaken nog volgens oud-recht moeten afhandelen maar tegelijkertijd werken met het nieuwe wettelijke stelsel – en bijvoorbeeld van de omzetting van het inrichtingenbestand naar milieubelastende activiteiten, laten zich op dit moment echter nog niet kwantificeren.

Een ontwikkeling die ook raakt aan de voorbereidingen op de Omgevingswet is het groeiende belang van data en informatie voor onze organisatie, en daarmee het belang van het **Informatiegestuurd Werken** (IGW). IGW is een belangrijk hulpmiddel om slimmer te werken. Het vergroot onze effectiviteit, efficiëntie, transparantie en flexibiliteit. Dit hebben we hard nodig in een omgeving waarin steeds meer van ons wordt gevraagd (onderwerpen als het klimaat en energie staan hoog op de politieke agenda's), de oplopende kosten steeds verder moeten worden beteugeld, er sprake is van krapte op de arbeidsmarkt en er daar bovenop ook nog eens een steeds grotere urgentie ontstaat om het VTH-stelsel te professionaliseren, gelet op recent verschenen publicaties zoals het rapport van de Commissie van Aartsen en de Algemene Rekenkamer.

Een belangrijk neveneffect van IGW is een verbetering van onze informatiepositie. Daarom gaat IGW een grote rol spelen in de overgangsperiode van het oude recht naar het nieuwe recht. Zo zullen onze medewerkers aanvankelijk gebruik moeten maken van informatie uit het inrichtingenbestand, omdat we niet meteen bij inwerkingtreding van de Omgevingswet zullen beschikken over een totaaloverzicht van de milieubelastende activiteiten (MBA's) in onze regio. Het IGW kan een belangrijke ondersteunende rol spelen in deze overgangsperiode door de datastromen goed aan elkaar te koppelen. De komende jaren blijven we als ODBN investeren in de ontwikkeling van het IGW. Door data slimmer te analyseren kunnen we onze VTH-taken effectiever en efficiënter uitvoeren. We krijgen meer grip op onze leefomgeving en kunnen ook onze impact op de leefomgeving steeds beter in kaart brengen.

Wat gaan we doen in 2023?

- → We voeren onze werkzaamheden uit volgens de kaders van het ROK VTH en conform hetgeen we afspreken in het werkprogramma 2023 en de provinciale opdracht.
- → Ongeacht de daadwerkelijke inwerkingtredingsdatum, zorgen wij ervoor tijdig klaar te zijn voor de Omgevingswet.
- → Voor de implementatie van de Omgevingswet stellen we een werkgroep samen die de ruimte krijgt om kinderziektes bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet snel op te lossen: een quick response team Omgevingswet. In 2022 verkennen we hoe we dit team vorm gaan geven.
- → We onderzoeken welke werkzaamheden moeten worden uitgevoerd om het inrichtingenbestand om te zetten naar een MBA-bestand. Bij inwerkingtreding van de Omgevingswet willen we daar zo ver mogelijk zijn, maar een 'volledig' MBA-bestand is – voor zover dat überhaupt haalbaar of wenselijk is - dan nog niet mogelijk en ook geen vereiste. Naar verwachting zullen we het MBA-bestand geleidelijk aanvullen tijdens het werken met de Ow en zal de omzetting een doorloop kennen in de jaren na 2023.
- → De implementatie van de Omgevingswet voeren we naar verwachting budgetneutraal uit. Dit staat los van de mogelijke uitvoeringskosten.
- → We investeren in het Informatiegestuurd werken (IGW), wat in 2023 een grotere rol zal spelen in het VTH-proces en van grote waarde zal zijn bij de overgang naar het nieuwe wettelijke stelsel.
- → Met de komst van de Omgevingswet zal voor een aantal inrichtingen/ MBA's het bevoegde gezag gaan verschuiven van provincie naar gemeente en andersom. De ODBN gaat deze verschuivingen de komende periode in beeld brengen waarna eventuele gevolgen in het definitieve WP2023 opgenomen worden.

Welke onzekerheden kennen we?

- → De Omgevingswet zou in werking moeten treden op 1 januari 2023, maar het is mogelijk dat de wet opnieuw wordt uitgesteld.
- → Hoewel we de implementatie van de Omgevingswet naar verwachting budgetneutraal uitvoeren, zal rekening gehouden moeten worden met een toename in de uren en daarmee de kosten voor wat betreft de daadwerkelijke uitvoering. De effecten van de Omgevingswet – waaronder de overgangsperiode – zijn op het moment van schrijven nog niet goed te kwantificeren. Wanneer meer informatie beschikbaar en er aanleiding is tot bijstellingen communiceren wij daar actief over, onder meer in de bestuursrapportages en via het RSP en DB/AB.
- → We zijn afhankelijk van het Rijk voor de ontwikkeling van het DSO-LV. De ontwikkeling van het DSO kent echter de nodige obstakels, waaronder de stabiliteit van het systeem. Ook ligt er nog een opgave bij onze deelnemers om toepasbare regels op te stellen en te publiceren die nu via het OLO of de AIM worden gevraagd, om zo de dienstverlening op peil te houden.
- → Door de omgevingsplannen kunnen lokale verschillen in de regelgeving ontstaan. We adviseren deelnemers oog te houden voor de uitvoerbaarheid en de ODBN en de regio hier zo nodig bij te betrekken.

Vergunningverlening

Als ODBN verzorgen we de vergunningverlening op het gebied van milieu voor onze deelnemers. Onder vergunningverlening verstaan we: het voorbereiden van beschikkingen tot het verlenen, wijzigen, intrekken of weigeren van omgevingsvergunningen voor het onderdeel milieu en het beoordelen van meldingen en omgevingsvergunning beperkte milieutoets (OBM), het voorbereiden van beschikkingen (toestemming om andere gelijkwaardige maatregelen te treffen) en het opstellen van (maatwerk)voorschriften. De wijze waarop we invulling geven aan de vergunningverleningstaak is vastgelegd in het Regionaal Operationeel Kader Vergunningverlening (ROK-VV). In 2023 zullen we onze taken voor wat betreft vergunningverlening uitvoeren conform dit kader.

De Omgevingswet zal een grote impact hebben op de uitvoering van vergunningverlening. Met de komst van deze wet zal voor bepaalde activiteiten de vergunningsplicht komen te vervallen. Deze activiteiten worden meldingsplichtig. Andersom gaat dit ook op. Bepaalde milieubelastende activiteiten die nu geen plicht kennen, kunnen onder de Omgevingswet meldings- of zelfs vergunningsplichtig worden. Dit heeft een effect op de werkvoorraad wat op dit moment nog niet te kwantificeren is.

We voorzien dat het speelveld op het gebied van vergunningverlening complexer wordt. De soms tegenstrijdige belangen van alle partijen komen samen in een aanvraag. Binnen het stelsel van de Omgevingswet adviseert de vergunningverlener over de (on)mogelijkheden bij vergunningsaanvragen en meldingen. Onze vergunningverleners zullen steeds meer gevraagd worden om mee te denken over hoe een initiatief mogelijk gemaakt kan worden.
Een goede overdracht van vergunningverlening naar toezicht en handhaving is van belang om het toezicht effectief in te richten. Vergunningen zullen geactualiseerd moeten worden en er moet vastgelegd worden hoe om te gaan met overgangsrecht. Samen met onze partners zullen we ons werk en onze processen steeds beter afstemmen op de gewijzigde regelgeving.

We verwachten een behoorlijke toename aan vergunningaanvragen en meldingen onder invloed van de Interim Omgevingsverordening en de daaruit volgende verplichting voor veehouders om vóór 2024 hun stallen aan te passen aan de stikstofregels. Om de verwachte piek in het werk van de toezichthouders op te vangen, hebben we al de nodige maatregelen getroffen. De vraag is of en in hoeverre de maatregelen de toename in de werkvoorraad zullen dempen. De ODBN zal in de tweede helft van 2022 pogen deze toename te ramen en de mogelijke gevolgen meenemen in het werkprogramma 2023.

Wat gaan we doen in 2023?

- → We voeren vergunningverlening uit volgens het ROK-Vergunningverlening en in lijn met het werkprogramma 2023 en de provinciale opdracht.
- → We bereiden onze vergunningverleners zo goed mogelijk voor op de nieuwe werkwijze onder de Omgevingswet en op hun mogelijke plaats aan de omgevingstafels. Daarvoor zoeken we ook de samenwerking en afstemming met onze deelnemers.

Welke onzekerheden kennen we?

- → Het is op dit moment nog niet duidelijk welke impact de Omgevingswet gaat hebben op het aantal vergunningsaanvragen. Dit zal naar verwachting ook per type aanvraag variëren
- → De impact van de Omgevingswet op onder andere de werkvoorraad voor vergunningverlening is onzeker. We onderzoeken daartoe onder andere wat de invloed is van de provinciale Interim Omgevingsverordening op de werkvoorraad.

Toezicht

Naast vergunningverlening verzorgt de ODBN het toezicht op naleving van de milieuregels. De kaders voor de wijze waarop wij toezicht houden en handhaven zijn vastgelegd in het Regionaal Operationeel Kader Toezicht en Handhaving (ROK-T&H).

Ook voor toezicht geldt dat we verwachten dat het werk complexer wordt onder de Omgevingswet. Er zal meer getoetst moeten worden op algemene- en minder op specifieke regels, daar niet alles meer in detail vastgelegd zal worden in de omgevingsvergunning. Toezichthouders kunnen daardoor aan de voorkant over minder informatie beschikken. Dit doet straks mogelijk een beroep op andere competenties van onze toezichthouders, maar de praktijk onder de Omgevingswet blijft op dit moment moeilijk in te schatten. We verwachten dat de toename in vergunningszaken door de Interim Omgevingsverordening ook een impact gaat hebben op het werk van de toezichthouders. Zij zullen immers toezicht moeten houden op de stalaanpassingen en controles uit moeten voeren bij de stoppers.

Voor toezicht is het IGW een belangrijke (door)ontwikkeling. We willen ons toezicht toespitsen op die plekken waar het milieurisico hoog is en/of het naleefgedrag laag is. Daarnaast noopt de komst van de Omgevingswet ons om te blijven investeren in onze informatievoorziening. Dat zien we onder meer terug bij de omzetting van het inrichtingenbestand naar milieubelastende activiteiten, zoals eerder in deze begroting aan de orde is gekomen. De informatie uit het inrichtingenbestand zal aanvankelijk nog een belangrijke rol spelen. Mogelijk vraagt de overgangsperiode aanvankelijk ook meer inzet van de toezichthouders.

Wat gaan we doen in 2023?

→ We voeren onze toezichtstaak uit conform het ROK T&H (of het geïntegreerde ROK-VTH) en in lijn met het gemeentelijke werkprogramma en de provinciale opdracht.

→ Ook voor toezicht investeren we in Informatiegestuurd werken (IGW). Door slimmer om te gaan met de data en informatie die wij tot onze beschikking hebben, kunnen we efficiënter en effectiever optreden en ons toezicht toespitsen op de grootste milieurisico's en naleefgedrag.

Welke onzekerheden kennen we?

→ Op dit moment is nog onduidelijk welke impact de Omgevingswet heeft op de werkvoorraad van de toezichthouders.

→ Ook het effect van de toename in het aantal stoppers is nog niet voor deze begroting te kwantificeren.

Handhaving

Handhaving staat stevig op de maatschappelijke en de bestuurlijke agenda, en we verwachten niet dat dit in 2023 anders zal zijn. Wat voor toezicht op gaat, geldt ook voor handhaving. De complexiteit van het werk zal onder de Omgevingswet waarschijnlijk toenemen, als gevolg van de afname in specificiteit van de vergunningen. Dit vraagt om een goede overdracht en afstemming tussen vergunningverlening aan de ene kant, en toezicht en handhaving aan de andere kant.

In 2023 zal de rol van strafrechtelijke handhaving binnen de ODBN toenemen. De ODBN streeft naar een geharmoniseerde inzet van bestuurs- en strafrecht, in het verlengde van de uitgangspunten van de Landelijke Handhavingsstrategie. Hoewel handhaving nooit een doel op zich mag vormen, vormt het wel een cruciaal sluitstuk wanneer een waarschuwing niet het gewenste effect sorteert. Zeker gegeven de toegenomen maatschappelijke aandacht voor ons werk, is het zaak om wanneer nodig een vuist te kunnen maken tegen veelplegers en milieucriminaliteit. Wat dat betreft is het zaak om de ingezette weg van 2021 en 2022 – met de formatie van het Team Handhaving en de structurele inbedding van strafrechtelijke handhavingscapaciteit binnen onze organisatie – door te zetten in 2023.

Ook voor onze handhavende werkzaamheden geldt het groeiende belang van data- en informatie. Met de doorontwikkeling van het IGW – gekoppeld aan de verbeterde toepassing van de LHS – krijgen wij een steeds beter beeld van de aard en omvang van de milieuovertredingen en –criminaliteit in onze regio. Door informatiegericht te handhaven kunnen we ook efficiënt handhavend optreden en toezichthouden op zogenoemde 'hotspots'. Daarbij maken we onder meer gebruik van digitale middelen, zoals camera's en drones.

Wat gaan we doen in 2023?

- → 2023 staat voor wat betreft handhaving in het teken van de doorontwikkeling van het Team Handhaving en de strafrechtelijke arm van de ODBN.
- → Een belangrijke doorontwikkeling is ook de toepassing van het informatiegestuurd handhaven. Met deze werkwijze hebben we in 2023 een beter beeld van de aard en omvang van milieuovertredingen- en criminaliteit in ons werkgebied.
- → In 2023 verwachten we een toename in de inzet van strafrecht, mede met een verbeterde toepassing van de Landelijke Handhavingsstrategie.
- → De doorontwikkeling van strafrechtelijke handhaving binnen onze organisatie kan leiden tot meer zaken, en in het verlengde daarvan tot meer gemaakte uren. Wanneer daar sprake van is wordt daar tijdig over gecommuniceerd binnen het RSP en worden de benodigde uren vertaald naar het werkprogramma en de provinciale opdracht.

Welke onzekerheden kennen we?

- → De rol van onze handhavers wordt ingewikkelder met de komst van de Omgevingswet, gegeven de afname van het aantal middelvoorschriften en gezien de (mogelijke) regionale verschillen in regelgeving en vergunningen.

Specialistische dienstverlening

De ODBN voert voor haar deelnemers ook specialistische milieu(advies)taken uit. Daaronder vallen taken op het gebied van 'geluid', 'externe veiligheid' en 'lucht'. De afgelopen jaren hebben we de inzet van onze specialisten en juristen zien toenemen. We verwachten dat deze trend ook in 2023 door zal zetten. De grotere inzet van onze specialisten is een gevolg van ontwikkelingen op complexe dossiers zoals stikstof, maar in het bijzonder ook van de afnemende beschikbare kennis bij onze deelnemers. Voor de benodigde specialistische kennis op complexe dossiers wordt daardoor steeds vaker een beroep gedaan op de specialisten van de ODBN. Dat zien we onder meer terug in toename in het aantal verzoektaken, waarvan met name het aantal RO-verzoeken blijft toenemen.

Onder invloed van de Omgevingswet zal de rol van de specialisten binnen onze organisatie nog belangrijker worden. Het aan de voorkant betrekken van specialistische kennis vergroot immers de haalbaarheid van een initiatief. Ook in de totstandkoming van de omgevingsplannen van onze gemeentelijke deelnemers is het ontsluiten van onze kennis over de verschillende milieuaspecten noodzakelijk.

Het stikstofdossier zal in 2023 door nieuwe rechterlijke uitspraken actueel blijven en om inzet van onze specialisten en juristen vragen. Daarnaast is de inzet van onze specialisten in grote mate afhankelijk van de vraag vanuit onze deelnemers. Een belangrijke uitdaging schuilt in het voorzien in voldoende specialistische kennis en capaciteit. De druk op de arbeidsmarkt – die mede maakt dat onze deelnemers vaak niet kunnen beschikken over voldoende beschikbare kennis – raakt ons als organisatie immers ook. Tegelijkertijd zien we dat ons werk complexer wordt wat een groter beroep doet op de bij ons aanwezige specialistische kennis, hetgeen dat wij eerder zien toe- dan afnemen onder invloed van de Omgevingswet.

Wat gaan we doen in 2023?

- → We voeren onze (verzoek)taken op het gebied van milieuspecialismen uit voor onze deelnemers.
- → We verwachten een toename in de inzet van onze specialisten, onder andere onder invloed van de komst van de Omgevingswet en met het oog op het wegvallen van kennis bij onze deelnemers. Daarmee is deze toename mede afhankelijk van de vraag van onze deelnemers, en ramen we deze in het werkprogramma.

Welke onzekerheden kennen we?

- → De druk op de arbeidsmarkt zet ook de bij ons beschikbare kennis en capaciteit onder druk.
- → We zien dat er steeds vaker rechterlijke uitspraken worden gedaan met consequenties voor onze VTH-uitvoering. Ook daarom wordt de inzet van onze specialisten en juristen steeds belangrijker. Dit zien we met name terug op het stikstofdossier.

Natuurbescherming

De Wet natuurbescherming (Wnb) regelt de bescherming van natuurgebieden die uniek zijn voor Nederland en Europa en de bescherming van planten, dieren, bossen en andere houtopstanden. De ODBN verzorgt namens de provincie Noord-Brabant de vergunningverlening en de ontheffingen op het gebied van de Wnb. Daarnaast wordt ook de gemeentelijke opgave op het onderdeel natuur steeds meer ingevuld door de ODBN. In 2023 zal de Wnb opgaan in de Omgevingswet.

De afgelopen jaren zien we dat de maatschappelijke bewustwording en betrokkenheid bij natuur wordt versterkt, hetgeen dat ook wordt gestimuleerd vanuit het Rijk. Dit leidt mede tot een grotere vraag vanuit onze gemeentelijke deelnemers voor het bieden van ondersteuning op het gebied van de toepassing en uitvoering van de Wnb. Deze vraag zal in 2023 naar verwachting verder toenemen.

In 2023 zal met name het stikstofdossier veel inspanning blijven vragen. We verwachten een toename aan handhavings- en intrekkingsverzoeken. Daarnaast doen rechterlijke uitspraken in het kader van stikstof een groot beroep op onze specialistische en juridische capaciteit.

Als ODBN zullen we ook in 2023 weer de VTH-taken op het gebied van soortenbescherming op ons nemen. Met de komst van Omgevingswet is er steeds meer aandacht voor soortenbescherming. Anders dan in het algemeen opgaat voor de Omgevingswet, gaat de wet voor wat betreft natuurbescherming nog altijd uit van 'nee-tenzij wetgeving'. De Omgevingswet heeft daarmee duidelijk niet alleen als doel om de fysieke leefomgeving te ontwikkelen, maar ook om deze goed te beschermen.

Wat gaan we doen in 2022?

→ We verzorgen de VTH-taken namens de provincie, en komen daarnaast ook steeds meer tegemoet aan de vraag vanuit de gemeentelijke deelnemers.
→ Ook met de komst van de Omgevingswet blijven we ons hard maken voor de bescherming van de Brabantse natuur.
→ We verwachten wederom een stijgende opdrachtwaarde voor soortenbescherming.

Welke onzekerheden kennen we?

→ We houden de ontwikkelingen op het gebied van het stikstofdossier nauwlettend in de gaten. We verwachten een grote inzet, maar kunnen deze op moment nog niet exact ramen, ook vanwege de juridische ontwikkelingen die elkaar snel opvolgen.

Bodemtaken

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet per 1 januari 2023 gaat een groot gedeelte van de bevoegdheid die nu bij de provincie ligt voor de Wet bodembescherming (Wbb) over naar de gemeenten. De gemeenten zijn dan de primaire beheerder van de bodemkwaliteit voor hun grondgebied. Het gemeentelijke bodemtakenpakket wordt dus aanmerkelijk groter met de komst van de Omgevingswet. Alle provinciale bodemtaken komen bij de gemeenten te liggen. Reeds beschikte en lopende saneringen blijven onder de bevoegdheid van de provincie. Toezicht en handhaving bij saneringen is onder de Omgevingswet een basistaak. De Wbb vergunningverlening is nu nog een verzoektaak. Het is mogelijk dat vergunningverlening bodem onder Omgevingswet ook een basistaak wordt.

Het landelijke beleid voor bodembeheer blijft op hoofdlijnen hetzelfde. Het Rijk stelt afhankelijk van het bodemgebruik omgevingswaarden vast. Binnen deze waarden krijgen gemeenten wel bestuurlijke afwegingsruimte of bijvoorbeeld sanering nodig is afhankelijk van het bodemgebruik, of wanneer een bodemonderzoek vereist is bij bouwen en bestemmen. De vertaling van deze afwegingsruimte dient in het Omgevingsplan plaats te vinden.

Voor de transitie van de provinciale bodemtaken richting de gemeenten hebben we in samenwerking met de andere twee Brabantse omgevingsdiensten een transitiedocument opgesteld. Daarin hebben we de procesmatige, personele en financiële gevolgen per gemeente inzichtelijk gemaakt. Per gemeente verschillen de verwachte uren sterk, maar voor de meeste gemeenten geldt dat het aantal verwachte uren laag is voor wat betreft de voormalig provinciale bodemtaken. De komende periode zullen we nog meer gegevens verzamelen over de overheveling van de bodemtaken, om tot een nadere concretisering te komen.

We constateren dat er nog maar bij een beperkt aantal deelnemers voldoende bodemkennis is. Voor de basistaken zorgt de ODBN dat die goed geborgd worden binnen onze organisatie. De deelnemers moeten zelf afwegen of ze de verzoektaken zelf gaan uitvoeren of bij de ODBN willen plaatsen. In het werkprogramma wordt opgenomen welke verzoektaken wij kunnen uitvoeren, waaronder de beoordeling van de bodemonderzoeken.

Wat gaan we doen in 2023?

→ De bodemtaken blijven wij uitvoeren in 2023. Voor 2023 verwachten we een toename van de bodemtaken door de overdracht van de provinciale taken en de komst van nieuwe basistaken bodem, zoals graafactiviteiten.
→ Desgewenst kunnen wij namens de gemeentelijke deelnemers verzoektaken op het gebied van bodem uitvoeren, ook gelet op onze kennispositie.

Welke onzekerheden kennen we?

→ Hoewel we meer zicht hebben gecreëerd op de verwachte omvang van de bodemtaken voor de gemeente onder de Omgevingswet, is er toch nog behoefte aan nadere concretisering. Zodra we meer informatie hebben en dat leidt tot bijstellingen, communiceren we daar actief over en verwerken we dat in het werkprogramma.
→ Van sommige nieuwe taken hebben we geen ervaringscijfers, ook niet landelijk.
→ Op dit moment is nog niet duidelijk wat onze gemeentelijke deelnemers gaan doen met de afwegingsruimte die de Omgevingswet aan gemeenten laat in de omgevingsplannen.

Milieuklachtencentrale

Namens onze deelnemers voeren wij als ODBN de klachtenregeling uit. Burgers moeten hun beklag kunnen doen wanneer zij overlast ervaren van bedrijven, bij bijvoorbeeld geluidsoverlast, geuroverlast of bodemverontreiniging. Burgers kunnen hun klacht kwijt bij de MilieuKlachtenCentrale (MKC), een samenwerkingsconstructie van de Brabantse omgevingsdiensten. De MKC zet de klacht vervolgens door richting de betrokken omgevingsdienst.

De afgelopen jaren is er een duidelijke trend waarbij het aantal milieuklachten toeneemt. Het aantal binnengekomen klachten is in een relatief korte periode verdubbeld. De toename van de klachten leidt tot een kostenstijging voor onze deelnemers en legt een onevenredig beslag op de beschikbare tijd van onze toezichthouders. Daarom is eind 2021 en in de loop van 2022 een pilot uitgevoerd met een alternatieve werkwijze. Deze pilot wordt in 2022 geëvalueerd waarbij besloten wordt over het al dan niet continueren van deze nieuwe werkwijze. Niettemin zijn de eerste signaleren positief. Bij voortzetting van deze werkwijze wordt deze in 2023 verder geconsolideerd. In 2023 zullen we werken met een nieuw milieuklachtenregistratiesysteem. S@men – het huidige registratiesysteem – wordt dan immers niet meer ondersteund. In 2022 onderzoeken we samen met de andere twee Brabantse omgevingsdiensten en de RUD Zeeland de mogelijkheden voor een nieuw registratiesysteem.

Wat gaan we doen in 2023?

→ We voorzien een kostenstijging in de klachtenafhandeling in lijn met het almaar toenemende aantal klachten. Met een pilot voor een nieuwe werkwijze proberen wij deze stijging te beperken.
→ In 2022 evalueren we deze pilot. Bij een positief resultaat zullen we de nieuwe werkwijze in 2023 consolideren.
→ In 2023 werken we met een nieuw milieuklachtenregistratiesysteem. Hoe dit eruit moet komen te zien onderzoeken we in 2022.

Welke onzekerheden kennen we?

→ Op het moment van schrijven is de uitkomst van de evaluatie van de pilot nog onzeker, al zijn de eerste resultaten positief.
→ Er is nog geen concreet zicht op een nieuw milieuklachtenregistratiesysteem.

Wat mag het kosten?

PROGRAMMA INDIVIDUELE DIENSTVERLENING BEDRAGEN X € 1.000,-	REKENING 2021	BEGROTING 2022	BEGROTING 2023
Personeel	14.536	14.445	**16.842**
Bedrijfsmiddelen	270	0	**130**
TOTAAL LASTEN	**14.806**	**14.445**	**16.972**
Basis- en VTH-verzoektaken	13.974	13.653	**15.397**
Overige Verzoektaken	9.717	9.543	**11.518**
Aanvullende verzoektaken	1.127	1.087	**857**
TOTAAL BATEN	**24.818**	**24.283**	**27.771**
SALDO	**10.012**	**9.838**	**10.800**

Toelichting

Voor de uitvoering van het programma Individuele Dienstverlening zijn 264.628 uren geraamd. Ten opzichte van de begroting 2022 is er een groei van bijna 25.000 uren voor met name vergunningverlening. Deze toename in uren heeft zowel effect op de hoogte van de lasten als de inkomsten voor dit programma. Een verdere financiële toelichting is te vinden in het derde hoofdstuk van de financiële begroting.

Taakvelden

Om op landelijk niveau begrotingen van overheidsorganisaties te kunnen aggregeren is door het Rijk een uniforme set van taakvelden vastgesteld. De activiteiten uit het programma Individuele Dienstverlening hebben betrekking op:

Taakveld 7.4 ➜ Milieubeheer

Programma Regionale Dienstverlening

Inhoud programma

Naast het programma Individuele Dienstverlening (waaronder het uitvoeren van basistaken en verzoektaken) voert de ODBN ook het programma Regionale Dienstverlening uit, waarin werkzaamheden zijn opgenomen die worden uitgevoerd voor het collectief aan deelnemers.

De volgende onderwerpen maken onderdeel uit van dit programma:

- ➜ Het Ontwikkelprogramma (waaronder het budget Collectieve Taken) waarin de ontwikkelopgaven voor de ODBN worden begroot
- ➜ Samen Sterk in Brabant (SSiB)
- ➜ Overige regionale werkzaamheden (voormalig RMB)
  - Sanering verkeerslawaai (ISV)
  - Beheer en nazorg (voormalige) stortplaatsen

Beleidskader/richtlijnen

OMSCHRIJVING	DATUM	EXPIRATIEDATUM
HUIDIGE WETTEN VOOR OMGEVINGSWET		
Wet milieubeheer	1 maart 1993	1 januari 2023*
Activiteitenbesluit	1 januari 2008	1 januari 2023*
Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)	1 oktober 2010	1 januari 2023*
Wet natuurbescherming	1 januari 2017	1 januari 2023*
Draaiboek deelproces milieubeheer	25 september 2017	
NA INVOERING VAN OMGEVINGSWET		
Omgevingswet	1 januari 2023*	In ontwikkeling
Nadere regelgeving	1 januari 2023*	In ontwikkeling

** Uitgaande van besluit invoering Omgevingswet per 1 januari 2023.*

Een belangrijk onderdeel van de Regionale Dienstverlening is het jaarlijks op te stellen Ontwikkelprogramma. In het ontwikkelprogramma bundelen we de meerjarige ontwikkelopgaven van de ODBN. Het Ontwikkelprogramma 2023 wordt eind 2022 opgesteld op basis van de Kadernota, deze begroting en de dan actuele ontwikkelingen. De werkzaamheden in het Ontwikkelprogramma zijn gericht op productinnovatie en -ontwikkeling, kwaliteitsverbetering en het efficiënter uitvoeren van de primaire taken. Het Ontwikkelprogramma en de daaruit volgende projecten vormen daarmee een vliegwiel voor noodzakelijke ontwikkelingen op het programma Individuele Dienstverlening.

Het Ontwikkelprogramma wordt gedekt uit het budget Collectieve Taken, ROK, indirecte uren en vanuit verschillende opdrachten van provincie en gemeenten die bij de ODBN zijn neergelegd. De druk op de Collectieve Taken en het Ontwikkelprogramma nemen verder toe. Steeds meer taken worden opgepakt voor het collectief van deelnemers. Om vorm te kunnen blijven geven aan belangrijke nieuwe ontwikkelingen, zoals IGW is extra capaciteit nodig. Zoals in de Kadernota 2023 is besloten hebben we in deze begroting de Collectieve Taken met 1 fte IGW uitgebreid. Dit heeft geleid tot een hogere bijdrage op de Collectieve Taken per inwoner. Doordat we het gemiddelde tarief van deze begroting naar beneden hebben kunnen bijstellen, verwachten we dat onze deelnemers per saldo goedkoper uit zijn.

Wat willen we bereiken?

In het programma Regionale Dienstverlening werkt de ODBN samen met haar deelnemers aan de regionale ontwikkelingen en de voorbereiding en vertaling van beleidsmatige en maatschappelijke ontwikkelingen, zodat deze in de taakuitvoering binnen het programma Individuele Dienstverlening kunnen worden uitgevoerd.

Wat gaan we daarvoor doen in 2023?

Transitie zorgvuldige veehouderij

De transitie naar een zorgvuldige veehouderij is een actueel onderwerp dat hoog op de maatschappelijke agenda staat. Als ODBN zijn we met name gefocust op de uitvoeringsconsequenties van het veranderende beleid. Wij moeten onze VTH-taken immers goed en efficiënt uit kunnen voeren. De afgelopen jaren is de Taskforce bezig geweest met het formuleren en implementeren van maatregelen om de grote hoeveelheid werk die op ons als Brabantse omgevingsdiensten goed op te kunnen vangen. In 2021 is de Taskforce afgerond. De geïmplementeerde maatregelen hebben duidelijk effect gesorteerd. Niettemin behoeft het capaciteitsvraagstuk nog steeds de nodige aandacht, ook met het oog op de krapte op de arbeidsmarkt en gezien de nieuwe verwachte toename in de werkvoorraad als gevolg van de Interim Omgevingsvergunning en de daarin opgenomen verplichting voor veehouders om hun stallen aan te passen om te voldoen aan de emissievereisten. De Taskforce gaat weer bijeenkomen om een analyse te maken van de nieuwe werkzaamheden die op ons afkomen.

Bij de laatste herijking van de Taskforce 2.0 is geen rekening gehouden met nieuw beleid. Het Rijk heeft nog geen duidelijk en consistent beleid uitgezet voor veehouderij. Krachttermen als 'onteigening, intrekkingen en opkoopregelingen' zijn nog niet vertaald naar concreet beleid. Dit zorgt voor maatschappelijke onrust. Verschillende provincies zijn als gevolg daarvan overgegaan op een vergunningenstop. In Brabant is het zover nog niet gekomen, maar de situatie is op dit moment onzeker. Als ODBN volgen we de ontwikkelingen binnen de veehouderij en op aanpalende onderwerpen – zoals stikstof, stoppers en saldering – nauwgezet. We blijven het belang van een tijdige vertaling naar het VTH-instrumentarium benadrukken.

Ten slotte zien we ook het belang van het onderwerp gezondheidsrisico's rond veehouderijen toenemen. Met de komst van de Omgevingswet wordt het thema gezondheid nog belangrijker, omdat dit nu opgenomen is in de wet zelf. Hierbij werken we nauw samen met de GGD als kennisdrager en adviseur.

Wat gaan we doen in 2023?

- → Als ODBN blijven we actief betrokken bij de ontwikkelingen.
- → Naast het capaciteitsvraagstuk proberen we ook de gevolgen voor het VTH-beleid en de strategie in kaart te brengen. Daartoe komt onder meer de Taskforce weer bijeen.
- → We benadrukken het belang van een tijdige vertaling naar het VTH-instrumentarium.

Welke onzekerheden kennen we?

- → Het is niet precies te voorspellen wanneer ondernemers een vergunningaanvraag gaan doen, of een verzoek voor een intrekking als het een stopper betreft. De verwachting is dat de piek zichtbaar wordt richting het einde van de in de Interim Omgevingsverordening gestelde deadline van 1 januari 2024.
- → Er is op dit moment nog veel onduidelijk, vooral omdat het ontbeert aan concreet landelijk beleid. Gekoppeld aan de recente jurisprudentie met gevolgen voor de VTH-uitvoering zorgt voor grote onzekerheid. Niet alleen bij ons, maar ook in de samenleving.

Zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

De aanwezigheid van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) is een urgent thema dat de afgelopen jaren steeds meer aandacht krijgt. De aanwezigheid van ZZS speelt breed: in lucht, water en bodem. Deze stoffen zijn geclassificeerd als de gevaarlijkste stoffen voor mens en milieu en het streven is om deze stoffen uit de leefomgeving te weren. De drie Brabantse Omgevingsdiensten zijn in opdracht van de provincie bezig met het vormen van een beeld over emissies van ZZS in Brabant. Vanwege de aanwezigheid van grote industrie in Midden-West Brabant is de OMWB hiervan trekker.

Het vergroten van de kennis van ZZS bij onze toezichthouders (ook voor gemeentelijke taken) is een belangrijke stap om ZZS mee te nemen in onze taakuitvoering. Maar ook in de risicoanalyse bij de herijking van het Regionaal Kader moet ZZS een plaats krijgen. Zo kunnen we inzoomen op branches met een hoog risiconiveau, door projectmatig/themagericht toezicht.

Landelijk lopen verschillende pilots die betrekking hebben op ZZS. Als ODBN volgen we de ontwikkelingen op de voet. Inzichten die we opdoen – onder meer op basis van de resultaten van de eerdergenoemde pilots – kunnen invloed hebben op de inrichting van het werkprogramma 2023 en het ontwikkelprogramma 2023.

Wat gaan we doen in 2023?

- → We vergroten de kennis van onze toezichthouders over ZZS zodat zij deze mee kunnen nemen in hun taakuitvoering.
- → Het volgen van ontwikkelingen rondom ZZS en het adviseren daarover wordt in 2023 bekostigd vanuit het budget collectieve taken. De omvang van deze uren wordt bepaald in het Ontwikkelprogramma 2023.
- → We volgens de landelijke ontwikkelingen op de voet.

Welke onzekerheden kennen we?

- → Op dit moment weten we nog niet welke impact ZZS gaat hebben op het werkprogramma en het ontwikkelprogramma. Zodra we meer zicht hebben op ontwikkelingen met impact op de genoemde programma's, communiceren wij daar uiteraard actief over.

Energie

Energiebesparing is een grote maatschappelijke opgave met steeds meer urgentie. Het toezicht op het energieverbruik is erg versnipperd zowel qua regelgeving als financiering. Het is evident dat dit een belangrijk onderwerp is mede ook gezien de huidige energiecrisis, maar ook als onderdeel van de RES. De ODBN pakt een aantal onderdelen van dit toezicht op, maar kan ook in de breedte meer inspanningen verrichten. Dit is veel effectiever en efficiënter. De ODBN gaat hierover graag in gesprek met onze deelnemers.

De ODBN heeft in 2021 in een 'Energiebod' aan gemeenten gedaan om met energietoezicht een bij te dragen aan realisatie van de besparingsambitie in de RES-NOB 1.0. In 2022 nemen 5 gemeenten deel aan dit Energiebod. De verwachting is dat dit aantal in 2023 groeit en dat de inzet van de ODBN op energietaken zal toenemen.

In 2023 wordt de energiewetgeving op verschillende punten aangepast en uitgebreid. De energiebesparingsplicht wordt verbreed naar vergunningplichtige bedrijven (deze komen voor energie onder algemene regels te vallen) en CO2-besparende maatregelen. Er komt een energielabel C verplichting voor kantoren en de Omgevingswet splitst energietoezicht op in toezicht op activiteiten en gebouwen. In de Omgevingswet komen veel activiteiten onder lokale regels te vallen. De verwachting is nu dat de Omgevingswet leidt tot versnippering van de uitvoering en een grotere inzet van de ODBN om hetzelfde resultaat te bereiken. Maar de wetgeving is nog niet definitief en de precieze implicaties zijn op voorhand moeilijk in te schatten. Het is ook afhankelijk van de eigendomssituaties bij bedrijven en de invulling van lokale regels door gemeenten.

In 2023 verhuist ook het energietoezicht bij ETS-bedrijven (grote bedrijven die deelnemen aan het Europees handelssysteem voor broeikasgassen) van het Rijk naar Omgevingsdiensten. Het Rijk stelt budget beschikbaar voor opleiding.

Naast de wettelijke ontwikkelingen is sprake van een meerjarige Rijksfinanciering van Omgevingsdiensten voor het uitvoeren energietoezicht. Hiervoor is voor de 29 omgevingsdiensten een bedrag van EUR 9,5 miljoen per jaar begroot voor de periode 2022-2027.

ODBN heeft de intentie om, vanuit de uitvoering van het Energiebod, gemeenten te informeren over deze nieuwe ontwikkelingen en de uitvoering zoveel mogelijk te integreren in het lopende uitvoering Energiebod. Wanneer dat leidt tot extra inzet en een wijziging in de financiering doet de ODBN daarvoor een voorstel.

Wat gaan we doen in 2023?

→ In 2023 draagt de ODBN met het Energiebod bij aan de energiebesparingsambities van de deelnemende gemeenten. De inzet van de ODBN wordt door monitoring direct gekoppeld aan het energiebesparingsdoel van de RES-NOB 1.0. Regionaal hangt de bereikte energiebesparing mede af van de opdracht aan de ODBN.

→ In de uitvoering van het Energiebod kan de ODBN – in afstemming met de gemeenten – de nieuwe wet- en regelgeving implementeren, waaronder de verbrede energiebesparingsplicht, de energielabel C-verplicht kantoren, de Omgevingswet en het toezicht ETS-bedrijven.

→ We integreren (eventuele) subsidie voor Omgevingsdiensten met de opdracht van gemeenten.

→ Wettelijke ontwikkelingen worden besproken met de accountmanagers en de leden van het RSP. De Resultaten van het energietoezicht worden gedeeld met het programmateam en de stuurgroep RES.

Welke onzekerheden kennen we?

→ Ook op het onderwerp energie zijn de concrete implicaties van de Omgevingswet onzeker. De precieze implicaties van de wet op energietoezicht zullen pas in de uitvoering duidelijk worden. Afhankelijk van de rol die de gemeente opdraagt aan de ODBN kan er een toename van uren zijn. Deze opdracht wordt verwerkt in het Werkprogramma 2023.

→ Het is nog niet duidelijk of en welke gemeenten ons opdracht geven voor toezicht en handhaving op de energielabel C-verplichting bij kantoren.

→ Of de aangekondigde subsidie voor energietoezicht de omgevingsdiensten er komt in 2023 – en hoe hoog deze subsidie dan zal zijn – is op dit moment onduidelijk.

Informatiegestuurd werken

In 2021 zijn we begonnen met de Impuls Informatiegestuurd Werken (IGW). Het IGW vormt een steeds steviger fundament onder al onze werkzaamheden. Dat blijkt onder andere aan de grote waarde die nu al toegekend wordt aan het IGW binnen onze primaire taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Door datastromen aan elkaar te koppelen en te transformeren tot waardevolle informatie en inzichten kunnen we onze VTH-werkzaamheden slimmer inrichten. Daarmee kunnen we nog meer bijdragen aan een schone, duurzame en veilige leefomgeving, en onze impact daarop inzichtelijker maken. In 2023 zullen we deze ontwikkeling verder doorzetten.

In de uitwerking van het programma IGW zijn voor 2023 concrete activiteiten beschreven. Deze activiteiten zullen er mede toe leiden dat we onze taken efficiënter en effectiever kunnen uitvoeren, wat er mogelijk ook toe zal leiden dat wij de wijze waarop wij onze opdracht uitvoeren veranderen. De ontwikkeling van IGW zal continue om aandacht vragen, maar met name voor de komende jaren is een investering nodig om de juiste kennis, competenties en structuren te kunnen ontwikkelen.

In de Kadernota van 2023 is beschreven dat we in elk geval 1 FTE extra nodig hebben om het IGW verder te ontwikkelingen. Alles wijst erop dat IGW een steeds grotere positie in gaat nemen binnen onze organisatie, maar in welke vorm dat het beste kan gebeuren wordt op dit moment nog onderzocht. Er is een sterk groeiende behoefte aan analysecapaciteit binnen onze organisatie. Hoe deze behoefte ingevuld gaat worden, vraagt nog om nadere besluitvorming.

Wat gaan we doen in 2023?

→ Zoals we in de kadernota aangegeven hebben is voor de uitvoering van het Informatiegestuurd werken (IGW) in het primaire proces extra capaciteit nodig van 1 fte. Het gaat hierbij om uitbreiding van de data-analyse capaciteit die wordt ingezet voor (de voorbereiding van) onze VTH-taken. Omdat dit een taak betreft die we uitvoeren voor het collectief aan deelnemers, verwerken we deze versteviging van de data-analyse in het budget collectieve taken.

→ De benodigde out-of-pocketkosten voor IGW vallen onder de faciliterende taken van ICT. Daarom wordt het budget voor ICT verhoogd met een bedrag van € 50.000,-. Dit bedrag zit in de berekening van het tarief en past binnen de vastgestelde Kpi's. Hierover is eveneens reeds gecommuniceerd in de Kadernota 2023.

Welke onzekerheden kennen we?

→ Het IGW neemt een grote vlucht binnen onze organisatie. Op dit moment wordt nog onderzocht hoe we dat het beste vorm kunnen geven. Mogelijk vraagt het doorontwikkelen van IGW op termijn om meer capaciteit, waaronder bijvoorbeeld in het kader van data-analyses. Wanneer dit leidt tot gewenste bijstellingen in de kosten zullen wij daar uiteraard tijdig over communiceren.

Samen sterk in brabant (ssib)

Samen Sterk in Brabant (SSiB) is een provinciebrede samenwerkingsvorm – onder formeel werkgeverschap van de ODBN – waarin gemeenten, provincie, terreinbeherende organisaties, particuliere grondeigenaren, waterschappen en waterwinbedrijven participeren. Samen met het netwerk wordt gewerkt aan een schoon veilig en groen buitengebied. SSiB handhaaft op zaken als stroperij, wildcrossen, afvaldumpingen en het overtreden van de toegangsbepalingen.

SSiB opereert aan de hand van een eigen meerjarenprogramma voor de periode 2021-2023. Op basis van dit programma is ook voor deze periode door de provincie subsidie verleend. In 2023 is het de bedoeling dat deze incidentele bijdrage wordt omgezet naar een structurele jaarlijkse financiering die gaat lopen vanaf 2024. Dat biedt SSiB meer zekerheid voor het voortbestaan van de organisatie en maakt dat de blik meer op de toekomst gericht kan worden. Dit betekent wel dat een discussie plaats zal vinden over de verdere strategie, werkwijze, maar ook de entiteit van SSiB. Ook de rol en taakverdeling van de verschillende handhavingspartners in het buitengebied zal daarbij ter sprake komen.

SSiB is binnen de ODBN ondergebracht bij het Team Handhaving. Net als voor het gehele team geldt voor SSiB dat het informatiegestuurd handhaven een belangrijke ontwikkelrichting is, waarvan we in 2023 de vruchten moeten gaan plukken. Alleen met de juiste informatie krijgen we grip op de brede problematiek waarmee we te maken hebben in de Brabantse natuur- en buitengebieden. Een belangrijke ontwikkeling is daarbij de digitale briefing. De digitale briefing stelt de handhavingspartners in het buitengebied van Brabant in staat om informatie actief met elkaar te delen. In 2021 is voor het eerst geëxperimenteerd met de briefing en inmiddels zijn steeds meer partners op de briefing aangesloten. In 2023 zullen we de digitale briefing verder ontwikkelen. SSiB kent een eigen meerjarenprogramma en legt jaarlijks verantwoording af in het jaarverslag. Zie hiervoor **www.ssibbrabant.nl.**

Wat gaan we doen in 2023?

→ In 2023 zal de financiering van SSiB voor 2024 – voor wat betreft de incidentele provinciale bijdrage – omgezet worden naar een meer structurele financieringsvorm. Daarover zijn wel al met de provincie in gesprek.

→ In 2023 willen we de strategievorming bij SSiB naar een hoger niveau tillen. Dat betekent dat we de doelstellingen en bijbehorende werkwijze van de organisatie nader zullen concretiseren.

→ We scherpen onze werkwijze aan en benutten daarbij het Informatiegestuurd werken (IGW) en innovaties zoals de digitale briefing en de GEO-app.

Welke onzekerheden kennen we?

→ De overgang naar een structurele financieringsvorm is een voornemen van het huidige provinciebestuur. Het effect van de provinciale verkiezingen in 2023 op de te varen koers is op dit moment niet te voorzien.

→ Het ministerie werkt aan een visie op de boa-functie. Hoewel een grote verschuiving in de functie van boa's op dit moment niet aan de orde lijkt, is nog onduidelijk welke consequentie deze visie zal hebben voor de natuurinspecteurs van SSiB.

→ Het ministerie van Justitie en Veiligheid heeft aangekondigd 5,5 miljoen te investeren in groene boa's (domein II). Hoe en waar dit geld geïnvesteerd gaat worden is nog onduidelijk.

Wat mag het kosten?

PROGRAMMA REGIONALE DIENSTVERLENING BEDRAGEN X € 1.000,-	REKENING 2021	BEGROTING 2022	BEGROTING 2023
Personeel	1.701	1.765	**1.913**
Bedrijfsmiddelen	631	562	**608**
TOTAAL LASTEN	**2.332**	**2.327**	**2.521**
Collectieve taken	649	677	**815**
Samen Sterk in Brabant	2.386	2.436	**2.502**
Overige regionale programma's	97	164	**168**
TOTAAL BATEN	**3.132**	**3.277**	**3.485**
SALDO	**800**	**950**	**964**

Toelichting

Voor de uitvoering van het programma Regionale Dienstverlening zijn in deze begroting 30.816 uren opgenomen. Het grootste deel hiervan (23.227 uren) heeft betrekking op Samen Sterk in Brabant. Een deel hiervan is structureel, een deel worden bekostigd uit de impulsgelden die tot en met 2023 gesubsidieerd zijn. Daarnaast zijn er 7.316 uren voor Collectieve taken en 273 uren voor overige regionale taken.

Taakvelden

Om op landelijk niveau begrotingen van overheidsorganisaties te kunnen aggregeren is door het Rijk een uniforme set van taakvelden vastgesteld. De activiteiten uit het programma Regionale Dienstverlening hebben betrekking op:

Taakveld 1.1 ➜ Crisisbeheersing
Taakveld 7.3 ➜ Beheer stortplaatsen
Taakveld 7.4 ➜ Milieubeheer

Programma Bedrijfsvoering

Inhoud programma

Conform de BBV-regelgeving is in deze begroting een paragraaf gewijd aan de PIOFACH taken; de paragraaf Bedrijfsvoering. Toch is een programma met betrekking tot de bedrijfsvoering relevant maar zal het accent gericht zijn op de verantwoording aan u als eigenaar. Waar mogelijk vertaald in KPI's. De algemene trends worden toegelicht in dit programma. De technische onderbouwingen worden elders in de begroting gegeven.

In dit programma zijn ook de begrote baten en lasten van de interne financiering en de algemene dekkingsmiddelen opgenomen.

Beleidskaders/richtlijnen

OMSCHRIJVING	DATUM	EXPIRATIEDATUM
Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten	1 juli 1993	Open
Gemeenschappelijke regeling ODBN	1 januari 2020	Open
Nota weerstandsvermogen en risicomanagement	16 december 2020	Open
Financiële verordening ODBN	24 februari 2021	Open

Wat willen we bereiken?

Een goede bedrijfsvoering, betrouwbare managementinformatie en kostenbeheersing staat voor ons voorop. Uitgangspunt is dat we zodanig in control zijn dat de tussentijdse rapportages actueel en betrouwbaar zijn en dat deze een reëel beeld geven van de te verwachten resultaten op jaarbasis. Een grote ambitie gezien de grote maatschappelijke onzekerheden die op ons afkomen

Door de tijd heen zijn er diverse KPI's vastgesteld als kader voor een gezonde bedrijfshuishouding. Voor u als eigenaar zijn deze relevant om in één oogopslag een eerste gevoel te hebben bij de bedrijfsmatige en financiële situatie van de ODBN als organisatie.

Indicatoren bedrijfsvoering

Om een beeld te kunnen vormen over het bedrijfsmatig functioneren van de ODBN worden in onderstaande tabel de meest essentiële indicatoren gepresenteerd.

KPI'S ODBN (ALS BEDRIJF)					
KPI'S[1]	NORM	REALISATIE 2021	BEGROTING 2022	BEGROTING 2023	TOELICHTING
Productiviteit	1.316	1.383	1.350	1.316	§ Declarabiliteit
Gemiddeld uurtarief	€104,45	€ 96,82	€ 101,21	€ 104,45	§ Tariefontwikkeling
Ziekteverzuim	5,5%	5,8%	5,5%	5,5%	§ HRM - ziekteverzuim
Formatie overhead	22% - 24%	23%	23%	23%	§ Formatieomvang
Aandeel kosten overhead personeel	25%	24,4%	25%	25%	§ Formatieomvang
Aandeel kosten overhead totaal	35% - 37%	33,2%	35,4%	34,2%	§ Tariefontwikkeling
Weerstandsratio	1,0 – 1,5	1,47	1,5	1,28	§ Weerstandsvermogen
Flexschil	15%-20%	17,6%	20%	20%	§ Formatieomvang

[1] *In deze begroting is de norm productiviteit verlaagd van 1.350 naar 1.316. Dit is het gevolg van de CAO 2021-2022 waarin 6 extra bovenwettelijke verlofdagen toegekend worden. Aangezien de ODBN een beperkte bovenwettelijke verlofregeling kende, leidt dit extra verlof tot een daling van de productieve uren per fte.*

Wat gaan we doen in 2023?

De declarabiliteit staat onder druk als gevolg van extra toegekende verlofdagen in de nieuwe CAO en de noodzakelijke begeleiding van nieuwe instroom. De declarabiliteit bepaalt in grote mate het tarief omdat de overheadkosten over minder declarabele uren kunnen worden omgeslagen. We verwachten mede hierdoor en door toenemende opdrachten een uitbreiding van formatie in het primair proces. De omvang van de overhead is na 2023 voldoende robuust om de te verwachten groei vanaf 2023 aan te kunnen. De groei van de overhead functies zal de komende jaren relatief wat gaan afvlakken omdat de verwachte groeifase waarin de ODBN zich nu bevindt geen noemenswaardige uitbreiding van overheadfuncties met zich meebrengt. We zien wel een toename in de licentiekosten en uitrusting voor medewerkers. Als de organisatie nog verder doorgroeit zal de overhead op termijn wel weer een stukje mee moeten gaan groeien.

In het huidige tarief hebben we geen opslag meer opgenomen om eventuele extra loonkosten van de inhuur te dekken. Wij gaan er vanuit dat de reguliere loonsom voldoende ruimte biedt. Dit houdt wel een klein risico in wanneer de flexschil groter wordt dan het begrote maximum van 20%.

De grootste uitdaging is om aan de toenemende vraag van deelnemers te kunnen blijven voldoen nu de arbeidsmarkt nog steeds erg krap is. Dit maakt dat de ODBN drie thema's voor het HR-beleid heeft benoemd:

1. Proactieve arbeidsmarktbenadering (Aantrekkelijk zijn)
2. Permanente educatie (Investeren in kwaliteit)
3. Duurzame inzetbaarheid (Terugdringen verloop)

Wat mag het kosten?

PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING BEDRAGEN X € 1.000,-	REKENING 2021	BEGROTING 2022	BEGROTING 2023
Personeel en inhuur	6.592	6.103	**6.658**
Opleidingen en loopbaanbegeleiding	267	536	841
Dienstreizen / woon-werk	293	577	587
Overige personele kosten	370	291	295
Organisatie	130	194	197
Huisvesting	579	701	709
Kantoorkosten	64	146	149
Informatisering / automatisering	1.756	1.693	1.767
Vervoermiddelen	31	82	82
Externe deskundigheid	128	228	232
Overige lasten	388	102	104
SUBTOTAAL BEDRIJFSVOERING	**10.598**	**10.653**	**11.621**
Onvoorzien	0	100	**100**
TOTAAL LASTEN	**10.598**	**10.753**	**11.721**
Personeel en inhuur	67	0	**0**
Overige baten	3	0	**0**
TOTAAL BATEN	**70**	**0**	**0**
SALDO	**-10.528**	**-10.753**	**-11.721**

Toelichting

De lasten van het programma Bedrijfsvoering hebben betrekking op de uren van de medewerkers die ondersteunend zijn aan het primaire proces. Daarnaast gaat het om de organisatie brede kosten zoals deze in bovenstaande tabel zijn opgenomen.

Taakvelden

Om op landelijk niveau begrotingen van overheidsorganisaties te kunnen aggregeren is door het Rijk een uniforme set van taakvelden vastgesteld. De activiteiten uit het programma Bedrijfsvoering hebben betrekking op:

Taakveld 0.01 ➜ Bestuurskosten
Taakveld 0.04 ➜ Overhead
Taakveld 0.08 ➜ Overige baten en lasten

Paragrafen

Paragraaf Weerstandsvermogen & risicobeheersing

Risicomanagement

De paragraaf 'weerstandsvermogen en risicobeheersing' geeft inzicht in de robuustheid van de financiële positie van de omgevingsdienst. In deze paragraaf wordt weergegeven in welke mate de dienst in staat is om onvoorziene, financiële tegenvallers op te vangen zonder dat daarvoor het bestaande beleid veranderd hoeft te worden. Om dit te kunnen beoordelen, is inzicht nodig in het beschikbare weerstandsvermogen en in de omvang en de achtergronden van de aanwezige risico's. Zowel bij de jaarrekening als bij de begroting wordt een actualisatie gepresenteerd van het beschikbare weerstandsvermogen en de aanwezige risico's.

Er zijn geen uniforme antwoorden te geven op de vraag hoe groot het weerstandsvermogen van een dienst moet zijn. Dit is sterk afhankelijk van de eigenheid van de dienst, de stabiliteit van de omgeving, het risicoprofiel dat de organisatie heeft en de risicobereidheid van het bestuur van de organisatie. In 2020 heeft de ODBN het beleid voor Risicomanagement en weerstandsvermogen herijkt. In deze herijking heeft de ODBN haar visie voor Risicomanagement uiteengezet. Kern van deze visie is dat de ODBN een financieel gezonde organisatie wil zijn die zelf in staat is om de risico's die de organisatie loopt op te vangen, zonder daarvoor te veel middelen in kas te houden. Hierbij streeft de ODBN naar een gezonde, minimale weerstandsratio van 1,0, maar kan de ratio door omstandigheden fluctueren tussen 0,75 en 1,5 zonder dat hier concrete besluiten aan het Algemeen Bestuur hoeven voorgelegd te worden.

Inventarisatie weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen en mogelijkheden waarover de dienst beschikt om de onverwachte financiële tegenvallers te dekken zonder het bestaande beleid aan te moeten passen. Voor de ODBN geldt dat de beschikbare weerstandscapaciteit gevormd wordt door de Algemene reserve. Andere reserves worden hierin niet meegenomen omdat deze door het Algemeen Bestuur voorzien zijn van een specifieke bestemming.

Risicobeheersing

De ODBN streeft ernaar om risico's zoveel mogelijk te ondervangen door het treffen van beheersmaatregelen, de benodigde verzekeringen af te sluiten en/of buffers te vormen voor niet voorzienbare financiële tegenvallers. In het overzicht Reserves en Voorzieningen kunt u de diverse posten en hoogte van de bedragen lezen.

Inventarisatie risico's

Voor deze begroting 2021 is het risicoprofiel van de ODBN herijkt. Hierbij zijn alle financiële risico's meegenomen die, na het nemen van beheersmaatregelen, nog steeds een mogelijke financiële impact hebben die niet uit de reguliere exploitatie gedekt kan worden. Eventuele risico's die afgedekt zijn door middel van een verzekering, een getroffen voorziening of een specifiek aangewezen bestemmingsreserve, zijn buiten beschouwing gehouden.

Bij het bepalen van de impact van het risico is rekening gehouden met de kans van optreden van het risico. De impact van het risico wordt daardoor bepaald door de ingeschatte financiële jaaromvang te vermenigvuldigen met de kans van optreden.

Daar waar een risico mogelijk een meerjarig effect heeft, is uitgegaan van het principe dat de financiële impact vermenigvuldigd is met 2, vanuit het principe dat 2 jaar doorgaans voldoende is om maatregelen te nemen om de financiële impact van het risico te beperken of de effecten er van te verwerken in de begroting.

In de bijlage 'Geactualiseerde risicoanalyse' is het geactualiseerde risicoprofiel van de ODBN opgenomen. Per risico zijn de genomen beheersmaatregelen opgenomen en is inzicht gegeven in de financiële omvang, kans van optreden en impact van het risico. Ten opzichte van de vorige presentatie bij de begroting 2021 is de totaalwaarde van de risico's iets afgenomen. Hieronder wordt nader ingegaan op de ontwikkelingen van de risico's.

Nieuw risico

Prijsstijging als gevolg van onrust in de wereld

De onrust in de wereld is de afgelopen tijd flink toegenomen. Zo zorgt onder andere de oorlog in Oekraïne er voor dat diverse prijzen explosief stijgen. Het CBS becijferde onlangs dat de inflatie flink hoger ligt dan waar vooraf rekening mee was gehouden. In deze begroting hebben we alle prijsgevoelige budgetten geïndexeerd met 1,6% conform de Macro Economsiche Verkenning van het CPB. Wanneer de prijzen zo explosief blijven toenemen als deze de laatste maanden zijn toegenomen, is de verwachting dat deze indexering onvoldoende zal zijn om alle stijgende kosten op te vangen.

Toegenomen risico's

Externe ontwikkelingen

De ODBN opereert in dynamische omgeving, waarin door politieke besluitvorming, juridische uitspraken, maatschappelijke ontwikkelingen veel veranderingen zijn. Door deze wijzigingen lopen we als organisatie het risico dat op opdrachten uren gemaakt worden die niet of in beperkte mate gefactureerd kunnen worden aan één van onze opdrachtgevers. In 2021 zijn er diverse onderzoeksrapporten verschenen over het functioneren van de omgevingsdiensten in Nederland. Hoe deze onderzoeksrapporten invloed gaan hebben op de rol- en taakuitvoering van de ODBN is op dit moment nog onduidelijk. Ook de lange kabinetsformatie en de nog grote onduidelijkheid welke effecten de kabinetsplannen op het werkgebied van de omgevingsdiensten gaan hebben geven een grotere onzekerheid. Mede hierdoor schatten we de kans dat dit risico zich gaat voordoen groter in.

Niet realiseren opdrachtvolume

Door de krapte op de arbeidsmarkt zien we op diverse plekken dat de aanlevering van opdrachten soms stagneert. Diezelfde krapte op de arbeidsmarkt maakt dat we soms meer risico nemen in het aannemen van collega's vooruitlopend op het krijgen van een opdracht. Wanneer we wel de capaciteit hebben zitten, maar de opdrachten niet doorkomen ontstaan er kosten die niet door de bijbehorende omzet afgedekt worden. Tegenovergesteld risico is er ook wanneer de opdrachten wel afkomen en de capaciteit bij de ODBN (nog) niet beschikbaar is.

Onevenredige stijgende inhuur tarieven

Door de krapte op de arbeidsmarkt en de stijgende indexeringen in diverse CAO's zien we ons met enige regelmaat geconfronteerd met dienstverleners die hun tarieven met een groter percentage indexeren waar wij in de begroting rekening mee houden. Bovendien is in de begroting 2023 de risico-opslag die we hanteren voor onze flexibele schil uit het tarief gehaald. Daarmee neemt het risico iets toe dat we een hogere indexering niet uit onze middelen kunnen afdekken.

Afgenomen risico's

Uitstel Omgevingswet

De invoerdatum van de Omgevingswet is wederom uitgesteld. Echter omdat de invoeringsdatum nu in de directe toekomst is, in combinatie met de kamerbrief die de Minister eind 2021 naar de Tweede Kamer gestuurd heeft, schatten we het risico op veel verdere uitstel van de Omgevingswet weer wat kleiner in.

Krapte op de arbeidsmarkt
We zien de omstandigheden op de arbeidsmarkt deels veranderen. Het blijft onverminderd lastig om goede (seniore) medewerkers te vinden voor het primaire proces. Door de structurele invulling in de begroting om extra in te zetten op de drie HR-pijlers kunnen we de kans van optreden van dit risico verlagen.

Verdwenen risico's

Gemeentelijk werkprogramma wordt lager vastgesteld.
Nu de definitieve werkprogramma's 2022 beschikbaar zijn, zien we juist een toename in het werkprogramma ten opzichte van de concepten. Daarmee kunnen we dit risico als zeer beperkt categoriseren en verdwijnt het risico uit de lijst.

Weerstandsratio

De weerstandsratio wordt bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. In het nieuwe risicomanagementbeleid van de ODBN is vastgelegd dat we streven naar een ratio van 1,0, maar dat door specifieke omstandigheden de ratio zou kunnen fluctueren tussen een bandbreedte van 0,75 en 1,5.

In de bijlage 'Geactualiseerde risicoanalyse' is het geactualiseerde risicoprofiel van de ODBN opgenomen. Het actuele risicoprofiel bedraagt € 1.446.000. Afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit van de Algemene reserve van ruim € 1,8 mln komt de weerstandsratio uit op 1,28. Hiermee zit de weerstandsratio aan de bovenkant van de vastgestelde bandbreedte van 0,75 en 1,5.

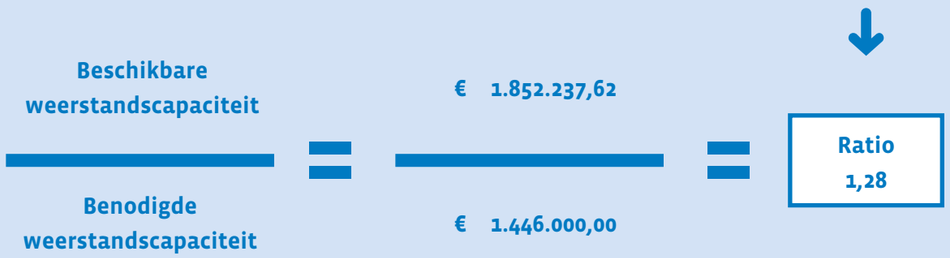

Financiële kengetallen

In onderstaande paragraaf zijn de financiële kengetallen opgenomen die op grond van artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording moeten worden opgenomen.

FINANCIËLE KENGETALLEN	VERLOOP FINANCIËLE KENGETALLEN		
	REKENING 2021	BEGROTING 2022	BEGROTING 2023
Netto schuldquote	-48%	-25%	-27%
Netto schuldquote voor alle verstrekte leningen	-48%	-25%	-27%
Solvabiliteitsratio in %	47%	46%	43%
Structurele exploitatieruimte	1,2%	1,4%	0,1%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Paragraaf Financiering

Algemeen

Bij de inwerkingtreding van de Wet Financiering decentrale overheden (FIDO) is het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en in de jaarrekening voorgeschreven. Met deze paragraaf wordt beoogd de transparantie van het treasurybeleid en -beheer te vergroten en meer inzicht te geven in de (financierings-)risico's en de beheersing daarvan.

In het Besluit Begroting en Verantwoording is neergelegd dat de financieringsparagraaf in elk geval de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille dient te bevatten. Onder risico's worden in dit verband verstaan: renterisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's, kredietrisico's en voor zover ter zake valutarisico's.

Renterisico

Het renterisico kan worden gedefinieerd als de mate waarin het saldo van de rentelasten en rentebaten verandert door wijziging in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een rente typische looptijd van één jaar of langer. Bij de inwerkingtreding van de Wet FIDO is het begrip 'renterisico-norm' ingevoerd. Uitgangspunt hierbij is om zoveel mogelijk spreiding in de looptijden van leningen aan te brengen. De wettelijk vastgestelde renterisico-norm van 20% houdt in dat in enig jaar de aflossing van de lange schuld niet hoger mag zijn dan 20% van het begrotingstotaal.

De ODBN heeft op dit moment geen leningen met een looptijd van één jaar of langer. Hiermee voldoen wij automatisch aan de deze renterisico-norm. Ook geeft de huidige financieringspositie geen aanleiding om in de komende jaren langlopende geldleningen af te sluiten, zodat we in dat kader ook geen renterisico lopen.

Meebewegen in een beweeglijke leefomgeving

Kasgeldlimiet

Bij de financiering van de activiteiten van de ODBN worden alle activiteiten als één geheel beschouwd. Dit houdt in dat bij het bepalen van de financieringsbehoefte alle inkomsten en uitgaven betrokken worden. De achterliggende gedachte daarbij is dat tijdelijke overschotten van de ene activiteit een andere activiteit kunnen financieren. Deze wijze van financieren wordt ook wel aangeduid als 'totaalfinanciering'. Hierdoor worden de rentekosten beperkt.

Voor het bepalen van de liquiditeitspositie is de zogenaamde kasgeldlimiet belangrijk. Hieronder wordt verstaan het bedrag dat maximaal als kasgeld mag worden opgenomen. Dit bedrag wordt berekend door middel van een door het Ministerie van Financiën vastgesteld percentage van 8,2%, te vermenigvuldigen met het totaal van de jaarbegroting van de ODBN bij aanvang van het jaar. Bij overschrijding van deze limiet moet er in langlopende financieringsmiddelen worden voorzien. Voor de berekening van de kasgeldlimiet is een modelstaat voorgeschreven. Hieronder is deze staat volgens de laatst bekende gegevens ingevuld.

UITVOERINGSREGELING FINANCIERING DECENTRALE OVERHEDEN	VLOTTENDE SCHULD	VLOTTENDE MIDDELEN	NETTO VLOTTENDE SCHULD OF OVERSCHOT
A. Gemiddeld vlottend overschot	€ 3.190.000	€ 17.220.300	**€ 14.030.300**
B. Berekening kasgeldlimiet			**€ 2.562.992**
Begrotingstotaal			€ 31.256.000
Percentage regeling			8,20%
C. Ruimte onder kasgeldlimiet			**€ 16.593.292**
Gemiddeld vlottend overschot (A)			**€14.030.300**
KASGELDLIMIET (B)			**€ 2.562.992**

Volgens bovenstaande berekening bedraagt de kasgeldlimiet voor 2023 totaal € 2.562.992 voor de ODBN. Het gemiddelde vlottend financieringsoverschot bedraagt gemiddeld € 14.030.300. Het aantrekken van kasgeld is niet aan de orde.

Renteresultaat Treasury

In de gewijzigde BBV is opgenomen dat in deze paragraaf ook inzicht gegeven moet worden in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop de rente wordt toegerekend aan investeringen. De ODBN heeft op dit moment geen leningen afgesloten waarover rente wordt betaald en gedurende 2021 zijn geen rente baten ontvangen. Dit betekent dat ook geen rente kan worden toegerekend aan de investeringen en daarmee is er geen renteresultaat.

	OMSCHRIJVING	BEDRAG
a	Externe rentelasten over korte en lange financiering	0
b	Externe rentebaten	0
	SALDO EXTERNE RENTELASTEN	**0**
d	Interne eigen rente	0
e	Toerekening rente via renteomslag	0
	RENTERESULTAAT OP TAAKVELD TREASURY	**0**

Paragraaf Bedrijfsvoering

In het programma Bedrijfsvoering is al aangegeven dat we enkele grote transities te verwerken krijgen in 2023.

HRM

De sector waarbinnen we werken is volop in ontwikkeling. De regelgeving wordt steeds complexer en in de maatschappij neemt men een kritischere houding aan ten opzichte van de leefomgeving. Dit doet een groot beroep op de kennis en vaardigheden van onze medewerkers. Niets wijst erop dat de uitvoeringstaken van de omgevingsdiensten de komende jaren terug zullen lopen. Tegelijkertijd verwachten we wel dat er steeds meer een beroep gedaan zal worden op de kennis en expertise van omgevingsdiensten als het gaat om advisering over de uitvoering van beleid. We zien dat het voor de deelnemers steeds moeilijker wordt om de kennis binnen de eigen organisatie te borgen. Dit is mede een gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt. Het wordt steeds moeilijker om gekwalificeerd personeel in huis te halen en te houden. Dit is een uitdaging waar wij evenzeer tegenaanlopen. Dit alles maakt dat de ODBN drie thema's voor het HR-beleid heeft benoemd;

1. Proactieve arbeidsmarktbenadering (Aantrekkelijk zijn)
2. Permanente educatie (Investeren in kwaliteit)
3. Duurzame inzetbaarheid (Terugdringen verloop)

Dit alles betreft een structurele vraag, waar dus ook structurele dekking voor nodig is. Deze dekking is gevonden binnen de bestaande middelen. Door middel van herbestemming van bestaande middelen creëren wij hiervoor de benodigde ruimte ('oud voor nieuw').

CAO-ontwikkelingen

Er is een nieuwe CAO vastgesteld voor de periode tot en met 2022. De indexeringen die uit deze CAO voortvloeien zijn in deze begroting en in het gemiddelde tarief verwerkt. In de CAO zijn ook afspraken gemaakt voor 6 extra bovenwettelijk verlofdagen met ingang van 1 januari 2023. Omdat de ODBN vrijwel geen bovenwettelijk verlof regeling kende, leidt dit extra verlof tot een daling in de gemiddelde productiviteit per fte tot 1.316 uren op jaarbasis.

Ziekteverzuim

Sinds enkele jaren wordt intensiever werk gemaakt van verzuimbegeleiding. We zien dat in de aard van het verzuim ook terug. Een lage frequentie en weinig kort verzuim maar daar staat helaas tegenover dat we te maken hebben met enkele individuele ziektegevallen met een langer verloop. COVID-19 en chronische ziektebeelden kunnen we niet beïnvloeden. We continueren de intensieve begeleiding en blijven streven naar een maximaal verzuimpercentage van 5,5%. In het sociaal jaarverslag zal hier verder op worden ingegaan. In het laatste deel van 2021 zien we dat het verzuim als gevolg van COVID-19 iets is toegenomen. In 2021 is het ziekteverzuim iets hoger geweest dan 5,5%. In de begroting wordt met een norm gewerkt van 5,5%, het streven is het verzuimpercentage zo laag mogelijk te houden.

Formatieomvang in fte's

ARBEIDSMIX	JAARREKENING 2021	BEGROTING 2022	BEGROTING 2023	FTE IN %
Primair proces	219,0	198,3	221,8	77,0%
Overhead	63,0	58,9	66,2	23,0%
TOTAAL	**282,0**	**257,2**	**288,0**	**100%**

BEZETTING	JAARREKENING 2021	BEGROTING 2022	BEGROTING 2023[1]	FTE IN %
Primair proces	206,4	214,3	211,0	78,3%
Overhead	62,9	59,8	58,3	21,7%
TOTAAL	**269,3**	**274,1**	**269,3**	**100%**

1 Peildatum voor de bezetting is 1 februari 2022.

Communicatie

Het team communicatie draagt uiteraard zorg voor de corporate communicatie van de ODBN, in diverse middelen zoals de website, nieuwsbrieven en social media. Daarnaast adviseert en helpt het team bij de speerpunten van de ODBN, zoals arbeidsmarktcommunicatie, en bij de grote inhoudelijke projecten.

Planning & control

De ODBN is op koers om volledig in control te zijn. Dit is meermaals bevestigd door de accountant. Wel blijven we de ambitie houden om steeds te verbeteren. Verschillende systemen zijn al door middel van digitale koppelingen aan elkaar verbonden. De informatie uit deze systemen is betrouwbaar en real-time te raadplegen. Door de komst van nieuwe basissystemen, o.a. door de komst van de Omgevingswet, zullen ook deze koppelingen geactualiseerd moeten worden. Daarnaast staat de update van het financiële systeem naar een cloud-oplossing op de planning.

In 2023 zijn de wijzigingen in de Wet Gemeenschappelijke Regelingen in werking getreden. Dit heeft ook gevolgen voor de ODBN en onze gemeenschappelijke regeling. Zo is sprake van wijzigingen en uitbreidingen in de zienswijzeprocedure, kan een gemeenschappelijke adviescommissie worden ingesteld en geldt een actieve informatieplicht van de gemeenschappelijke regeling naar betrokken gemeenteraden. Onze gemeenschappelijke regeling moet daarvoor worden gewijzigd. Ambtelijk worden hiervoor voorbereidingen getroffen en ook de raden worden nauw betrokken bij dit proces, dat samen met andere gemeenschappelijke regelingen in de regio doorlopen kan worden.

Informatisering en automatisering

In november 2020 is de IV-Visie en het IV-Uitvoeringsplan 2021-2022 vastgesteld. In 2022 zal een nieuw IV-uitvoeringsplan worden gepresenteerd en in 2023 wordt daar uitvoering aan gegeven.

Op 5 oktober 2021 heeft de Eerste Kamer ingestemd met de Wet open overheid (WooDe Woo vraagt om een actieve houding als het gaat om het transparant inzichtelijk maken van overheidsinformatie, deze actieve informatieplicht zal gefaseerd worden ingevoerd. In de komende jaren zullen we aan de slag gaan met de implementatie van deze wet. Begin 2022 zal de minister van BZK de Tweede Kamer informeren over de fasering van invoering van de wet. De ODBN zal ook deze berichten afwachten maar in de tussentijd in gedachte van de wet opereren en daar waar nodig en mogelijk documenten (conform art. 3.3 lid 1 en 2) openbaar maken.

Informatieveiligheid

In deze turbulente wereld zien we dat er steeds meer aandacht uitgaat naar dataveiligheid. Ook de ODBN is hier mee bezig. We hebben maatregelen getroffen om zo goed mogelijk beschermd te zijn tegen partijen die kwaad willen van buiten af. Zo blijven we bezig om technische maatregelen te nemen, maar ook onze collega's te scholen op het gebied van informatieveiligheid.

Paragraaf Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn gemeenschappelijke regelingen, stichtingen, verenigingen en vennootschappen waarin de ODBN een bestuurlijk en financieel belang heeft.

Bestuurlijk belang

Betreft zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht.

Financieel belang

Betreft een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld gedrag dat niet verhaalbaar is als de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichting niet nakomt. Bij deelname in een vennootschap betreft het financiële belang het bezit van aandelen en het ontvangen van bijbehorend dividend.

De ODBN is per 1 juli 2019 aangesloten bij het Bureau Inkoop en Aanbesteding Zuidoost-Brabant (Bizob). Daarmee is Bizob, volgens de letter van de wet, de enige officiële verbonden partij van de ODBN. In onderstaande overzicht wordt nader ingegaan op de verbonden partij "Bizob".

PROGRAMMA 3 BEDRIJFSVOERING	
1. GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING BUREAU INKOOP EN AANBESTEDING ZUIDOOST-BRABANT	
Publiek Belang	Inkoopuitgaven maken een zeer groot deel uit van de jaarlijkse begroting. Door samenwerking kunnen organisaties hun inkoop professionaliseren. Daarnaast vertaalt de kwaliteit van inkoop zich direct in de kwaliteit van producten, diensten en werken. Goed ingerichte inkoopprocessen vergroten het vertrouwen van de samenleving in de manier waarop gemeenschapsgeld wordt besteed.
Algemene visie op en beleidsvoornemens omtrent inschakelen van de verbonden partij	De gewijzigde Aanbestedingswet 2012 (Aw 2012) laat voldoende ruimte over om eigen beleid te voeren op het gebied van inkopen en aanbesteden. Het inkoop- en aanbestedingsbeleid waarborgt de naleving van wet- en regelgeving, een doelmatige inkoop en bestuurlijke integriteit. Het inkoopbeleid gaat uit van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur: openheid, objectiviteit en zorgvuldigheid. Door gebruik te maken van objectieve voorwaarden, kunnen gemeenten de keuze voor een leverancier verantwoorden. Deze helderheid biedt ook voordelen voor ondernemers, die weten waar ze aan toe zijn.
Partijen	Diverse gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen
Bestuurlijk belang	Een bestuurslid van de ODBN wordt aangewezen om ODBN te vertegenwoordigen in het bestuur van Bizob.
Financieel belang	De ODBN draagt jaarlijks bij aan de exploitatie van Bizob via een bedrag per afgenomen dag. De bijdrage voor 2022 is geraamd op € 77.800. Dit is gebaseerd op het aantal afgenomen dagen. In 2022 zijn 110 dagen begroot.
Financiële informatie	**Eigen vermogen:** per 1-1-2021 € 974.597,64 per 31-12-2021 € 1.405.075,64 **Vreemd vermogen:** per 1-1-2021: € 1.008.732,18 per 31-12-2021: € 1.139.796,54 Resultaat 2021: € 1.003.218,13
Eventuele risico's	Niet van toepassing

Daarnaast kent de ODBN de volgende organisaties waarmee een intensieve samenwerkingsrelatie wordt onderhouden:

- De deelnemers van ODBN zijnde de 10[1] gemeenten in de regio Noordoost-Brabant en de provincie Brabant.
- De twee collega-omgevingsdiensten die actief zijn binnen Noord-Brabant; de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) en de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant (ODZOB).
- De samenwerkingspartners in het kader van Samen Sterk in Brabant (SSiB); te weten Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Brabant Landschap, Brabant Water, Evides, Waterschap Aa en Maas, Waterschap De Dommel, Waterschap Brabantse Delta en Waterschap Rivierenland.

[1] *Per 01-01-2022 vinden er 2 gemeentelijke herindelingen plaats, waardoor het aantal van 15 deelnemers is gedaald naar 10 deelnemers.*

Niet van toepassing zijnde paragrafen

Voor de ODBN zijn de onderstaande, in de het BBV voorgeschreven, paragrafen niet van toepassing:

- Paragraaf Lokale Heffingen
- Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- Paragraaf Grondbeleid.

II Financiele Begroting 2023

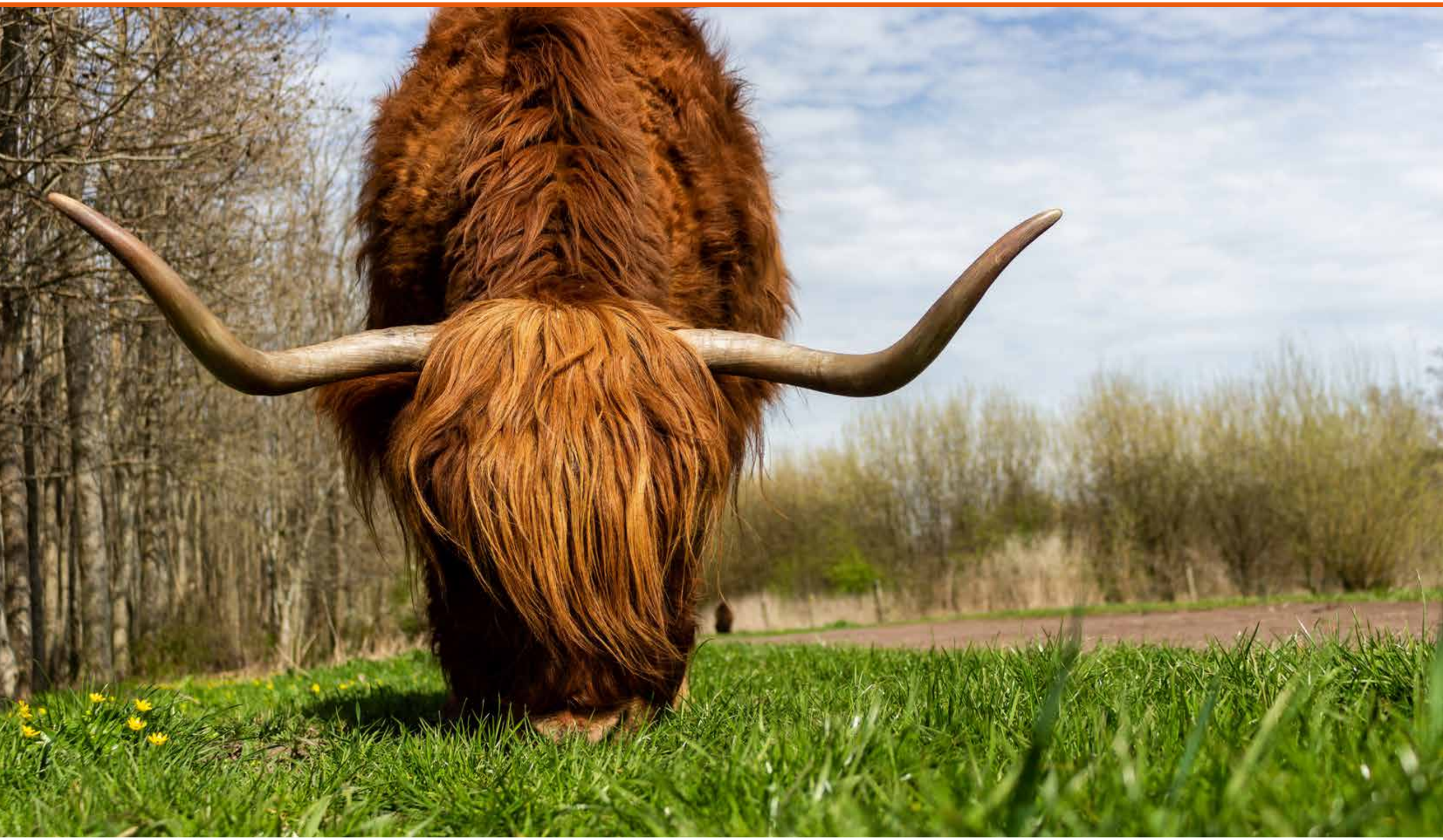

Financiële samenvatting

De basis voor deze ontwerpbegroting 2023 is de Kadernota 2023 welke op 22 december 2021 door het Algemeen Bestuur van de Omgevingsdienst Brabant Noord is vastgesteld. Op basis van het positieve rekeningresultaat van 2020 is er in de Kadernota 2023 kritisch gekeken naar de begrotingsruimte wat heeft geleid tot een structurele verlaging van het tarief. Het wederom positieve rekeningresultaat van 2021 geeft het vertrouwen dat deze verlaging ook realistisch en haalbaar is.

Het meerjarenperspectief van deze ontwerpbegroting is sluitend en bovendien kunnen we in deze begroting een structureel positief resultaat presenteren van ongeveer 40.000 euro. In deze ontwerpbegroting zijn de kaders vertaald uit de Kadernota 2023. De ontwerpbegroting 2023 kent beperkt aanpassingen op het beleid, bestaande budgetten zijn geïndexeerd en de urenraming, met de daarbij horende formatie, is bijgesteld op basis van de concept-werkprogramma's 2023. De aanpassingen die in deze begroting zijn doorgevoerd zijn de uitbreiding op de Collectieve Taken en extra budget voor de licentiekosten van Informatiegestuurd werken (IGW). Deze waren beiden in de Kadernota al aangekondigd. Dit is allen in het tarief en deze begroting verwerkt.

Het tarief wordt ten opzichte van de Kadernota 2023 iets aangepast. De door het ABP aangekondigde premiestijging voor de individuele en nabestaandenpensioenen gaat niet door. Dit vertaald zich in een verlaging van het gemiddelde begrotingstarief naar € 104,45.

In deze begroting is uitgegaan van ruim 295.500 declarabele uren gebaseerd op de concept-werkprogramma's 2023 en de provinciale opdracht 2022. Dit is een substantiële stijging van 26.000 uren ten opzichte van de begroting 2022. In 2021 zijn er 12.000 meer uren gerealiseerd dan oorspronkelijke was begroot, deze stijgende trend werkt door in de werkprogramma's 2023. De toename van uren vertaalt zich, conform bestaande systematiek, door in een bijstelling van het aantal benodigde fte's in het primaire proces. We laten daarbij ook de formatie van de overhead meestijgen, zodat deze binnen de norm van 23% blijft. De totale kosten van de overhead (inclusief alle materiële kosten) blijft binnen de norm ten opzichte van de totale exploitatiekosten. Om in te kunnen blijven spelen op ontwikkelingen en eventuele wijzigingen hanteren we een flexibele schil in de formatie van maximaal 20%. Hiermee blijven we in staat om in te spelen op actuele ontwikkelingen en het bedrijfsrisico bij minder opdrachten af te dekken. Voor deze flexibele schil wordt geen extra toeslag meer begroot.

Een belangrijke wijziging in deze begroting ten opzichte van de begroting 2022 is de norm voor de declarabiliteit. In verband met 6 extra verlofdagen per 2023 als resultaat uit de nieuwe CAO daalt de declarabiliteit van 1.350 naar 1.316. Dit leidt niet alleen tot een hoger tarief maar ook tot een hogere benodigde formatie omdat hetzelfde werk met meer mensen uitgevoerd moet worden. Zowel de stijging van uren als de daling van declarabiliteit leidt tot substantiële stijging van de benodigde formatie van 257 fte begroot in 2022 naar 288 fte in 2023. Dit betekent een extra uitdaging in de huidige krappe arbeidsmarkt. De gerealiseerde declarabiliteit uit de jaarrekening 2021 zou kunnen suggereren dat er meer ruimte is om het effect van de extra verlofdagen op te vangen. Als de effecten van het resterende verlofsaldo en het uitstellen van de opleidingen in het kader van de Omgevingswet echter gecorrigeerd worden op de gerealiseerde declarabiliteit 2021 dan is die ruimte er op dit moment echter niet. Nu de opleidingen in het kader van de Omgevingswet in volle vaart gestart zijn en we strakker gaan sturen op het opnemen van het toegekende verlof, verwachten we dat de declarabiliteit dichter bij de norm uitpakt dan deze in de twee afgelopen jaren heeft gedaan.

In deze ontwerpbegroting 2023 is gewerkt met de indexeringen uit de vastgestelde Kadernota. Hierin zit een indexering van 1,6% opgenomen ten opzichte van de begroting 2022. Deze indexering is gebaseerd op de macro-economische verkenning van het CPB van september 2021.

MEERJARENPERSPECTIEF BATEN EN LASTEN BEDRAGEN X € 1000	BEGROTING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	BEGROTING 2026
LASTEN					
Individuele Dienstverlening	14.445	**16.972**	16.972	16.972	16.972
Regionale Dienstverlening	2.327	**2.521**	1.402	1.402	1.402
Bedrijfsvoering	10.753	**11.721**	11.350	11.350	11.350
Reserves	0	**0**	0	0	0
TOTAAL LASTEN	**27.526**	**31.214**	**29.724**	**29.724**	**29.724**
BATEN					
Individuele Dienstverlening	24.283	**27.771**	27.771	27.771	27.771
Regionale Dienstverlening	3.277	**3.485**	1.995	1.995	1.995
Bedrijfsvoering	0	**0**	0	0	0
Reserves	0	**0**	0	0	0
TOTAAL BATEN	**27.561**	**31.256**	**29.766**	**29.766**	**29.766**
SALDO VAN BATEN EN LASTEN	**34**	**42**	**42**	**42**	**42**

In het meerjarenperspectief, zoals hierboven gepresenteerd, zijn de urenramingen zoals deze voor 2023 opgesteld zijn, structureel verwerkt voor de jaarschijven 2024 t/m 2026. Dit leidt tot een eenduidig beeld aan zowel lasten- als baten kant van deze begroting. Hierop is één uitzondering. De subsidie voor Samen Sterk in Brabant impuls is door de provincie Brabant verstrekt tot en met 2023. Hoewel de verwachting is dat dit ook na 2023 wordt voortgezet, is vanuit het voorzichtigheidsprincipe daarmee geen rekening gehouden. Vanaf 2024 nemen daarmee de opgenomen uren en de totale lasten in het primaire proces af. Ook in de overhead worden de formatie en budgetten bijgesteld.

De eerste concept-werkprogramma's 2023 (maart 2022) voor de gemeentelijke deelnemers zijn vertaald naar deze begroting. Voor deze vertaling is gebruik gemaakt van het gemiddelde tarief uit de deze begroting van € 104,45. Op basis van de ontwikkelingen die gemeenten voor 2023 verwachten, worden de werkprogramma's in de loop van 2023 gezamenlijk verder aangescherpt zodat de definitieve werkprogramma's voor 1 december 2022 kunnen worden vastgesteld.

De financiële vertaling van de individuele werkprogramma's vormt de basis van het budget dat in de afzonderlijke begrotingen van de deelnemers moet worden gereserveerd.

In deze begroting is de provinciale opdracht opgenomen op basis van de opdracht 2022. In de komende periode wordt samengewerkt met de provincie Brabant en de 2 andere omgevingsdiensten om de provinciale opdracht 2023 vorm te geven.

Deze begroting van de ODBN gaat over de verwachte ontwikkelingen die de ODBN als organisatie in zijn totaliteit voorziet voor 2023 in aansluiting op de Kadernota 2023. De effecten van de definitieve opdrachten 2023 zullen bij de eerste bestuursrapportage in 2023 verwerkt worden in de begroting.

Algemeen

Inleiding

De financiële begroting geeft inzicht in algemene uitgangspunten waarop de geraamde baten en lasten van de verschillende programma's tot stand zijn gekomen. Verder zijn, conform de voorschriften van het BBV, deze geraamde baten en lasten voor het jaar 2023 en voor het meerjarenperspectief 2023-2026 inzichtelijk gemaakt. In de toelichting op de baten en lasten zijn niet alleen de verschillen ten opzichte van de begrotingscijfers aangegeven, maar zijn ook de incidentele baten en lasten in een overzicht aangegeven. Tenslotte is op hoofdlijnen de financiële positie van de ODBN uiteengezet.

Financiële uitgangspunten

In de kadernota 2023 zijn algemene kaders en uitgangspunten geformuleerd die verwerkt zijn in de voorliggende begroting 2023 met bijbehorend meerjarenperspectief 2024-2026.

Algemene financiële kaders

De volgende algemene financiële kaders zijn uitgangspunt bij deze begroting:

- De begroting 2023 voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)
- De begroting 2023 inclusief meerjarenperspectief is sluitend
- De begroting 2023 gaat uit van bestaand actueel beleid, rekening houdend met de financiële effecten die betrekking hebben op de beleidsontwikkelingen zoals opgenomen in het programmaplan van deze begroting.
- Bij de raming van de meerjarenbegroting 2024-2026 wordt uitgegaan van constante prijzen.

Financieel technische uitgangspunten

Bij het opstellen van de financiële begroting 2023 en het financieel meerjarenperspectief (in constante prijzen) zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Baten

De ramingen voor de baten zijn gebaseerd op:

- De concept-werkprogramma's 2023 van de gemeentelijke opdracht;
- De provinciale opdracht 2022, er is nog geen (concept-)opdracht 2023;
- De vastgestelde begroting 2022;
- Gemiddeld tarief uit de vastgestelde kadernota 2023, exclusief de door het ABP aangekondige stijging van de ABP pensioenpremie 2022 (deze gaat niet door);
- De vastgestelde realisatiecijfers 2021.

Lasten

Bij de ramingen voor de lasten is rekening gehouden met:

- De vastgestelde realisatiecijfers 2021;
- De formatie 2023 waarin de loonstijgingen conform kadernota zijn verwerkt en waarin al rekening is gehouden met een toename van de begrote omzet en waarmee de totale geraamde opgave ook toeneemt en daarmee de formatie dient mee te bewegen
- De budgetten 2022 zijn gehandhaafd, tenzij er concrete ontwikkelingen zijn, die zijn toegelicht in onderdeel 3 van deze financiële begroting "toelichting op baten en lasten 2023"
- Een totale formatieomvang van 288,0 FTE, waarvan 221,8 FTE in het primair proces en 66,2 FTE in de overhead.
- De benodigde inzet van medewerkers die de opdracht gaan uitvoeren is berekend op gemiddeld 1.316 declarabele uren per FTE in het primaire proces. Uitzondering hierop zijn de Boa's van SSIB, hierbij wordt rekening gehouden met 1.500 declarabele uur per FTE;

Baten en lasten begroting 2023-2026

Overzicht van baten en lasten 2022

OMSCHRIJVING BEDRAGEN X €1.000	LASTEN 2023	BATEN 2023	SALDO PER PROGRAMMA	MUTATIES RESERVES	SALDO NA BESTEMMING
Individuele Dienstverlening	16.972	27.771	10.800	0	10.800
Regionale Dienstverlening	2.521	3.485	964	0	964
SUBTOTAAL PROGRAMMA'S	**19.493**	**31.256**	**11.763**	**0**	**11.763**
Bedrijfsvoering	11.621	0	-11.621	0	-11.621
Onvoorzien	100	0	-100	0	-100
SUBTOTAAL BEDRIJFSVOERING	**11.721**	**0**	**-11.721**	**0**	**-11.721**
TOTAAL	**31.214**	**31.256**	**42**	**0**	**42**
RESULTAAT 2023			**42**		**42**

Overzicht meerjarenperspectief lasten 2023-2026

OMSCHRIJVING BEDRAGEN X € 1.000,-	REKENING 2021	BEGROTING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	BEGROTING 2026
LASTEN						
Individuele Dienstverlening	14.806	14.445	**16.972**	16.972	16.972	16.972
Regionale Dienstverlening	2.332	2.327	**2.521**	1.402	1.402	1.402
SUBTOTAAL PROGRAMMA'S	**17.138**	**16.773**	**19.493**	**18.374**	**18.374**	**18.374**
Bedrijfsvoering	10.598	10.653	**11.621**	11.250	11.250	11.250
Onvoorzien	0	100	**100**	100	100	100
SUBTOTAAL BEDRIJFSVOERING	**10.598**	**10.753**	**11.721**	**11.350**	**11.350**	**11.350**
TOTAAL LASTEN EXPLOITATIE	**27.736**	**27.526**	**31.214**	**29.724**	**29.724**	**29.724**
Toevoegingen aan reserves	1.449	0	**0**	0	0	0
TOTAAL LASTEN	**29.185**	**27.526**	**31.214**	**29.724**	**29.724**	**29.724**

In het meerjarenperspectief is in 2024 een daling te zien van de lasten met € 1.490.000. Dit zijn de lasten van de impuls gelden voor Samen Sterk in Brabant. De subsidie voor deze impulsgelden loopt tot en met 2023. Hoewel de verwachting is dat dit ook na 2023 wordt voortgezet is vanuit het voorzichtigheidsprincipe daarmee geen rekening gehouden.

Totaal lasten verdeeld naar programma's en overhead

TOTAAL LASTEN BEDRAGEN X €1.000	REKENING 2021	BEGROTING 2022	BEGROTING 2023		
			TOTAAL	PRIMAIR	OVERHEAD
Personeel en inhuur	22.829	22.313	**25.413**	18.755	6.658
Opleidingen en loopbaanbegeleiding	513	598	**904**	711	193
Dienstreizen / woon-werk	293	577	**587**	452	135
Overige personele kosten	112	315	**320**	228	92
Organisatie	130	194	**197**	0	197
Huisvesting	579	701	**709**	0	709
Kantoorkosten	64	146	**149**	0	149
Informatisering / automatisering	1.756	1.693	**1.767**	0	1.767
Vervoermiddelen	91	212	**214**	172	42
Externe deskundigheid	128	228	**232**	0	232
Overige lasten	1.242	447	**622**	478	144
SUBTOTAAL	**27.737**	**27.426**	**31.114**	**20.796**	**10.318**
Onvoorzien	0	100	**100**	0	100
TOTAAL LASTEN	**27.737**	**27.526**	**31.214**	**20.796**	**10.418**

Overzicht meerjarenperspectief baten 2023-2026

OMSCHRIJVING BEDRAGEN X €1.000	REKENING 2021	BEGROTING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	BEGROTING 2026
BATEN						
Individuele Dienstverlening	24.818	24.283	**27.771**	27.771	27.771	27.771
Regionale Dienstverlening	3.132	3.277	**3.485**	1.995	1.995	1.995
SUBTOTAAL PROGRAMMA'S	**27.950**	**27.561**	**31.256**	**29.766**	**29.766**	**29.766**
Bedrijfsvoering	70	0	**0**	0	0	0
Onvoorzien	0	0	**0**	0	0	0
SUBTOTAAL BEDRIJFSVOERING	**70**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
TOTAAL BATEN EXPLOITATIE	**28.020**	**27.561**	**31.256**	**29.766**	**29.766**	**29.766**
Onttrekkingen aan reserves	2.735	0	**0**	0	0	0
TOTAAL BATEN	**30.755**	**27.561**	**31.256**	**29.766**	**29.766**	**29.766**

In het meerjarenperspectief is in 2024 een daling te zien van de baten met € 1.490.000. Dit zijn de lasten van de impuls gelden voor Samen Sterk in Brabant. De subsidie voor deze impulsgelden loopt tot en met 2023. Hoewel de verwachting is dat dit ook na 2023 wordt voortgezet is vanuit het voorzichtigheidsprincipe daarmee geen rekening gehouden.

Toelichting op baten en lasten 2023

In dit onderdeel van de financiële begroting wordt een toelichting op hoofdlijnen gegeven van de belangrijkste verschillen tussen de in de begroting 2022 en de begroting 2023 gepresenteerde bedragen.

Aan het eind van dit onderdeel wordt nader ingegaan op de benodigde capaciteit aan declarabele uren voor uitvoering van alle werkzaamheden. Deze worden afgezet tegen de beschikbare declarabele uren op grond van de in de begroting opgenomen formatie. Tevens zal inzicht worden gegeven in de te hanteren functionele tarieven voor het begrotingsjaar 2023.

Programma Individuele Dienstverlening

PROGRAMMA INDIVIDUELE DIENSTVERLENING BEDRAGEN X €1.000	REKENING 2021	BEGROTING 2022	BEGROTING 2023	VERSCHIL
Personeel	14.536	14.445	**16.842**	**2.396**
Bedrijfsmiddelen	270	0	**130**	**130**
TOTAAL LASTEN	**14.806**	**14.445**	**16.972**	**2.526**
Basis- en VTH verzoektaken	13.974	13.653	**15.397**	**1.744**
(Overige) Verzoektaken	9.717	9.543	**11.518**	**1.975**
Aanvullende verzoektaken	1.127	1.087	**857**	**-231**
TOTAAL BATEN	**24.818**	**24.283**	**27.771**	**3.488**
SALDO	**10.012**	**9.838**	**10.800**	**962**

Personeel

De lasten binnen dit programma betreffen de personeelskosten voor de medewerkers die uitvoering geven aan de werkprogramma's van de gemeenten en de provinciale opdracht. Het gaat hierbij om de kerntaken van de ODBN op het gebied van vergunningverlening en toezicht & handhaving. De aanvullende verzoektaken zijn opdrachten die buiten de reguliere opdrachten om door deelnemers en niet-deelnemers bij de ODBN belegd worden.

Omdat er een toename is van het aantal declarabele uren voor de begroting 2023 ten opzichte van de begroting 2022 en het aantal declarabele uren per fte is aangepast, is de formatie gegroeid. Dit leidt tot een bijstelling van de personele lasten in dit programma.

Basis- en VTH-verzoektaken / Overige verzoektaken

Op basis van de gemeentelijke concept-werkprogramma's 2023 en de provinciale opdracht 2022 is een urenraming gemaakt. Deze uren zijn met het gemiddelde tarief van € 104,45 als omzet geraamd.

Aanvullende verzoektaken

Dit betreffen de opdrachten die buiten de reguliere werkprogramma's of opdrachten om bij de ODBN belegd worden. Dit zijn opdrachten van onze deelnemers, maar soms ook van niet-deelnemers. Op basis van de realisatie van 2021 en de verwachting voor aanvullende verzoektaken op dit moment is de raming voor 2023 ten opzichte van 2022 naar beneden bijgesteld. Dit leidt tot een daling van de baten op dit onderdeel. De urenraming is met het gemiddelde tarief van € 104,45 in deze begroting opgenomen.

Programma Regionale Dienstverlening

PROGRAMMA REGIONALE DIENSTVERLENING BEDRAGEN X €1.000	REKENING 2021	BEGROTING 2022	BEGROTING 2023	VERSCHIL
Personeel	1.701	1.765	**1.913**	**148**
Bedrijfsmiddelen	631	562	**608**	**46**
TOTAAL LASTEN	**2.332**	**2.327**	**2.521**	**194**
Collectieve taken	649	677	**815**	**138**
Samen Sterk in Brabant	2.386	2.436	**2.502**	**66**
Overige regionale programma's	97	164	**168**	**4**
TOTAAL BATEN	**3.132**	**3.277**	**3.485**	**208**
SALDO	**800**	**950**	**964**	**13**

De lasten binnen dit programma bestaan uit de personeelskosten voor de medewerkers die actief zijn voor de regionale programma's zoals hierboven vermeld. Daarnaast worden overige kosten gemaakt, direct ten behoeve van het volbrengen van deze regionale programma's.

Personeel

Voor de collectieve taken nemen de personeelslasten toe door de toevoeging van 1 fte extra capaciteit voor de uitvoering van taken rondom IGW. Dit betreft een taak die wordt uitgevoerd voor het collectief aan deelnemers en is daarom opgenomen in de lasten van de collectieve taken. Ook de aanpassing van de norm declarabiliteit leidt tot een aanpassing van de formatie. Op dit programma leidt dit tot een stijging van de lasten voor personeel.

Bedrijfsmiddelen

De begrote bedragen voor bedrijfsmiddelen binnen programma 2 zijn ten behoeve van de verschillende onderdelen om de regionale programma's te kunnen uitvoeren. Ten opzichte van de begroting 2022 stijgen de bedrijfsmiddelen omdat er € 50.000 meer beschikbaar is voor SSiB 3.0 en door de indexering van bestaande budgetten.

Baten

De baten hebben betrekking op de deelnemersbijdragen met uiteenlopende verdeelsleutels. Voor het beheer van de voormalige stortplaatsen worden jaarlijks middelen onttrokken uit de hiervoor bestemde voorziening. Andere onderdelen worden bekostigd door middel van een vaste bijdrage per inwoner. Voor SSiB geldt voor het jaar 2023, net zoals in 2022, een verdeelsleutel bestaande uit een vast deel en een bijdrage voor de oppervlakte buitengebied. Voor het incidentele deel van de impulsgelden is een subsidie van de Provincie Brabant opgenomen. De mutaties van de baten ten opzichte van 2022 wordt veroorzaakt door indexering van de verschillende budgetten en de aanpassing in de Collectieve Taken.

Programma Bedrijfsvoering

PROGRAMMA BEDRIJFSVOERING BEDRAGEN X €1.000	REKENING 2021	BEGROTING 2022	BEGROTING 2023	VERSCHIL
Personeel en inhuur	6.592	6.103	**6.658**	**555**
Opleidingen en loopbaanbegeleiding	267	536	**841**	**305**
Dienstreizen / woon-werk	293	577	**587**	**10**
Overige personele kosten	370	291	**295**	**4**
Organisatie	130	194	**197**	**3**
Huisvesting	579	701	**709**	**8**
Kantoorkosten	64	146	**149**	**3**
Informatisering / automatisering	1.756	1.693	**1.767**	**74**
Vervoermiddelen	31	82	**82**	**0**
Externe deskundigheid	128	228	**232**	**4**
Overige lasten	388	102	**104**	**2**
SUBTOTAAL BEDRIJFSVOERING	**10.598**	**10.653**	**11.621**	**968**
Onvoorzien	0	100	**100**	**0**
TOTAAL LASTEN	**10.598**	**10.753**	**11.721913**	**11.721**
Personeel en inhuur	67	0	**0**	**0**
Overige baten	3	0	**0**	**0**
TOTAAL BATEN	**70**	**0**	**0**	**0**
SALDO	**-10.528**	**-10.753**	**-11.721**	**-968**

Personeel

Door een toename van het aantal uren in deze begroting en de aangepaste declarabiliteit per fte is de formatie ten opzichte van de begroting 2022 naar boven bijgesteld. Dit is ook voor de overhead formatie gebeurd. Organisatie breed houden we rekening met een flexibele schil van maximaal 20%. In lijn met de kadernota 2023 wordt er in de begroting 2023 geen extra toeslag voor inhuur meer gehanteerd. De toename van personeelskosten is volledig toe te wijzen aan de toename van aantal uren en de indexering conform Kadernota 2023.

Opleidingen

Het bijstellen van de benodigde formatie leidt ook tot het naar boven bijstellen van de opleidingsbudgetten. Daarnaast is het opleidingsbudget, ten behoeve van de verschillende HR, met 1% van de totale loonsom verhoogd naar 3%. Beide ontwikkelingen leiden tot een hoger opleidingsbudget.

Indexeringen

Alle materiële budgetten zijn geïndexeerd met 1,6% conform kadernota 2023.

ICT

Zoals in de kadernota 2023 vermeld wordt ter ondersteuning van het Informatiegestuurd Werken extra exploitatielast van €50.000,- verwacht. Dit ten behoeve van de kosten voor het datawarehouse en koppelingen met niet-eigen databases. Deze extra exploitatielast is in de begroting verwerkt, conform besluit bij de Kadernota 2023.

Declarabiliteit

Benodigde declarabele uren

Het totale volume van de werkzaamheden van de ODBN voor het jaar 2023 is gebaseerd op de eerste concept-werkprogramma's 2023 (maart 2022) voor de gemeenten. Voor de provincie is dit gedaan op basis van de definitieve opdracht 2022. Daar zijn de uren uit de regionale dienstverlening en de raming voor de aanvullende opdrachten aan toegevoegd.

In onderstaande tabel staan de verwachte aantal benodigde uren per programma:

PROGRAMMA'S	JAAR-REKENING 2021	BEGROTING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	BEGROTING 2026
vergunningverlening	57.620	57.869	**65.970**	65.970	65.970	65.970
toezicht & handhaving	80.686	77.002	**80.186**	80.186	80.186	80.186
TOTAAL BASISTAKEN	**138.306**	**134.871**	**146.156**	**146.156**	**146.156**	**146.156**
vergunningverlening	57.470	47.858	**62.209**	62.209	62.209	62.209
toezicht & handhaving	18.166	21.324	**19.990**	19.990	19.990	19.990
overige verzoektaken	27.680	25.090	**28.073**	28.073	28.073	28.073
TOTAAL VERZOEKTAKEN	**103.316**	**94.272**	**110.272**	**110.272**	**110.272**	**110.272**
aanvullende opdrachten	**9.677**	**10.741**	**8.200**	**8.200**	**8.200**	**8.200**
TOTAAL INDIVIDUELE DIENSTVERLENING	**251.299**	**239.884**	**264.628**	**264.628**	**264.628**	**264.628**
collectieve taken	6.188	6.000	**7.316**	7.316	7.316	7.316
samen sterk in Brabant	23.783	23.227	**23.227**	23.227	23.227	23.227
klachten / crisispiket	34	70	**34**	34	34	34
bodeminformatiesyste-men	64	160	**154**	154	154	154
beheer stortplaatsen	107	85	**85**	85	85	85
TOTAAL REGIONALE DIENSTVERLENING	**30.176**	**29.542**	**30.816**	**30.816**	**30.816**	**30.816**
TOTAAL ODBN	**281.475**	**269.426**	**295.444**	**295.444**	**295.444**	**295.444**

In vergelijking met de begroting 2022 is er een stijging van 26.018 uren. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de uren binnen vergunningverlening. In de jaarrekening 2021 zijn er 281.475 declarabele uren gerealiseerd wat lager is dan de inschatting voor de begroting 2023.

Beschikbare declarabele uren

Er is een formatie van 288 Fte opgenomen in de begroting, waarvan 221,8 Fte in het primair proces. Hierdoor is, rekening houdend met een declarabiliteit van 1.316 uur per Fte[1], voor de uitvoering van de verschillende programma's de benodigde 295.444 uur beschikbaar.

De ruimte die maximaal wordt benut voor overheadformatie in Fte is 23%. Voor 2022 komt dat neer op 66,2 FTE. Dit betreft de zogenoemde 'personele overhead' in Fte's.

De benodigde uren kunnen niet alleen door eigen medewerkers worden gerealiseerd. Vandaar dat er ook in 2023 nog een beroep op externe inhuur gedaan moet worden om de gevraagde programma's te kunnen realiseren. Hier is met de nieuwe formatieberekening in de Kadernota al rekening mee gehouden. We streven naar een flexschil van 15-20% van de formatie.

Tariefontwikkeling

Algemene uitgangspunten

De ODBN hanteert in de begroting een gemiddeld uurtarief voor de geraamde bijdragen van de deelnemers. De facturatie vindt plaats tegen gedifferentieerde tarieven, gebaseerd op de functionele inschaling van de uitgevoerde werkzaamheden.

Ontwikkeling tarief

Bij het opstellen van de Kadernota 2023 zijn meerdere ontwikkelingen in het tarief verwerkt. Zo is de CAO 2021-2022 verwerkt, zijn de wijzigingen in de pensioenpremie vanuit het ABP verwerkt en zijn de budgetten geïndexeerd met de percentages voor 2023 uit de Macro Economische Verkenning september 2021 van het CPB. In de Kadernota presenteerde we een tarief bij bestaand beleid van € 108,25. Voor de opbouw zie onderstaande tabel.

TARIEF BIJ VOORTZETTEND VAN BESTAAND BELEID	
TARIEF 2020	**97,37**
Structurele effecten uit 2e bestuursrapport 2019 (doorwerking CAO 2019/2020 en extra budgetten voor archivering)	1,27
Indexering loon 2021 cf principeakkoord Cao	1,19
Indexering ABP pensioenpremies 2021	0,56
Indexering prijs 2021 cf CPB	0,31
TARIEF 2021	**100,71**
Indexering loon 2022 cf principeakkoord Cao	2,02
Indexering ABP pensioenpremies 2022	0,88
Indexering prijs 2022	0,26
TARIEF 2022	**103,86**
Effect extra vrije dagen	2,13
Indexering loon 2023 cf CPB	1,95
Indexering prijs 2023 cf CPB	0,31
NIEUW TARIEF 2023 BIJ BESTAAND BELEID	**108,25**

Het Dagelijks Bestuur heeft bij de Kadernota 2023 ruimte gezien om het effect van de CAO 2021-2022 op te vangen en heeft structurele aanpassingen voorgesteld. Hierdoor kon het tarief structureel met € 2,92 verlaagd worden.

[1] *Voor de inzet van de BOA's SSiB geldt het uitgangspunt van 1.500 uren per FTE.*

TARIEF NA VOORSTELLEN DAGELIJKS BESTUUR		
NIEUWE TARIEF 2023 BIJ BESTAAND BELEID		**108,25**
Structurele verlaging begrotingsresultaat	-/-	1,53
Wegramen opslag externe inhuur	-/-	1,57
Verhogen budget ICT ihkv Informatiegestuurd werken	+	0,19
NIEUW TARIEF NA VOORSTELLEN DAGELIJKS BESTUUR KADERNOTA 2023		**105,33**

Inmiddels is duidelijk geworden dat de aangekondigde verhoging van de ABP pensioenpremie 2022 niet doorgaat. Daarmee wordt het gemiddelde tarief in deze begroting 2023 bijgesteld naar € 104,45.

TARIEF NA VOORSTELLEN DAGELIJKS BESTUUR		
TARIEF KADERNOTA 2023		**105,33**
Niet doorgaan aangekondigde ABP premiestijging	-/-	0,88
TARIEF BEGROTING 2023		**104,45**

Bij het opstellen van deze Kadernota is er een principe akkoord bereikt voor de nieuwe Cao voor de periode tot en met 2022. In deze Cao zijn afspraken gemaakt over een incidentele uitkering in 2021, structurele loonsverhoging voor 2021 en 2022 en extra verlofdagen vanaf 1 januari 2023. De loonsverhoging en extra verlofdagen werken structureel door in het tarief van 2023.

Vooral het toegekende bovenwettelijk verlof heeft impact op het gemiddelde tarief 2023. Aangezien de ODBN alleen voor een groep medewerkers die al langer in dienst is een beperkte bovenwettelijke verlofregeling heeft, heeft de uitbreiding van 6 extra verlofdagen voor het gehele personeel dus financiële consequenties. Dit extra verlof gaat immers ten koste van de beschikbare productieve uren en daarmee dus van de declarabiliteit. Van de extra 43,2 uur per fte, kunnen wij zelf 9,2 uur opvangen door het wegstrepen van de bestaande bovenwettelijke verlofregeling. De overige 34 uur worden gecorrigeerd op de productiviteit per fte. Daarmee daalt de gemiddelde productiviteit van 1.350 uur naar 1.316 uren per fte.

De ODBN heeft kritisch gekeken of er andere mogelijkheden waren om deze extra verlofuren zelf op te vangen. Eén van de knoppen waar aan gedraaid kan worden was minder uren beschikbaar stellen voor opleidingen, training en het inwerken van nieuwe medewerkers. Met de grote uitdagingen die de arbeidsmarkt op dit moment met zich mee brengt, de groei die de ODBN op dit moment doormaakt en het verloop dat we de komende jaren op ons af zien komen, is het naar mening van het bestuur onverstandig om aan deze knop te draaien.

In 2020 en 2021 hebben we ook gezien dat de gemiddelde declarabiliteit hoger uit kwam dan de norm van 1.350 uur per fte. Hier zijn echter ook belangrijke kanttekeningen bij te plaatsen. Over 2021 hebben we een uitgebreide urenanalyse gemaakt. Daar komen 2 belangrijke zaken naar voren. We zien dat de medewerkers in 2021 weinig verlof opgenomen hebben, waardoor er extra verlofsaldo is overgebleven. Doordat medewerkers vooral aan opdrachten van de deelnemers gewerkt hebben, is de gemiddelde productiviteit gestegen naar 1.383 uur gemiddeld. Naast het minder opnemen van verlof zien we ook dat er in 2021 gemiddeld vaker en langer is overgewerkt. Deze extra uren zijn ook vooral besteed aan de opdrachten van onze deelnemers. Ook dit draagt bij aan de hoge declarabiliteit. Zouden we voor deze 2 effecten corrigeren dan blijft er in 2021 een gemiddelde declarabiliteit over van 1.354 uur. Dat ligt in de buurt van de norm en daarmee wordt ook duidelijk dat dit niet de structurele ruimte biedt om het extra verlof op te vangen.

Berekening gemiddeld uurtarief 2023

In onderstaande tabel is de berekening van het gemiddelde begrotingstarief weergegeven. Hierbij worden de totale lasten verdeeld over het primaire proces en overhead. Vervolgens worden de lasten die gedekt worden uit een vaste bijdrage uit de berekening weggehaald. Vervolgens worden de overige lasten gedeeld door het aantal uren uit de begroting. Daarmee komt het gemiddelde tarief uit deze begroting uit op € 104,45.

BEREKENING UURTARIEF 2023	PRIMAIR PROCES	OVERHEAD	TOTAAL
TOTAAL LASTEN	**20.795.748**	**10.418.161**	**31.213.938**
Resultaat	32.571	9.729	42.300
Lasten gedekt door vaste bijdrage	-/- 744.175	-/- 0	-/- 744.175
TOTAAL LASTEN TE DEKKEN VIA TARIEVEN	**20.084.144**	**10.427.890**	**30.512.034**
Geraamde declarabele uren	292.107[1]	292.107[2]	
GEMIDDELD TARIEF 2021	**€ 68,76**	**€ 35,70**	**€ 104,45**
	65,8%	34,2%	100,0%

[1] *Op het totaal aantal uren in deze begroting vindt een kleine correctie plaats. Dit heeft te maken met SSiB. Voor SSiB wordt standaard gerekend met 1.500 uur declarabel per fte. Tegenover deze meer uren per fte staan geen extra bijdrage. Voor SSiB wordt in deze opstelling gerekend met 1.316 uren gemiddeld per fte.*

[2] *In voorgaande begrotingen hebben we steeds gewerkt met een voorzichtigheidspercentage van 10% op de aanvullende verzoektaken voor de dekking van de overhead. Nu het aantal uren op de aanvullende verzoektaken nog beperkt van omvang is, is dit voorzichtigheidspercentage niet meer nodig.*

Functionele tarieven 2023

FUNCTIESCHAAL	TARIEF 2022	TARIEF 2023
Niveau 4	€ 61,16	**€ 63,12**
Niveau 5	€ 63,68	**€ 65,72**
Niveau 6	€ 67,52	**€ 69,68**
Niveau 7	€ 73,92	**€ 76,28**
Niveau 8	€ 82,68	**€ 85,32**
Niveau 9	€ 94,28	**€ 97,28**
Niveau 10	€ 104,44	**€ 107,80**
Niveau 11	€ 119,52	**€ 123,36**
Niveau 12	€ 136,20	**€ 140,56**
Niveau 13	€ 148,92	**€ 153,68**

Gedifferentieerde tarieven voor werkprogramma 2023.

HOOFDSTUK WERKPROGRAMMA	GEDIFFERENTIEERD TARIEF 2023
Algemeen Werkprogramma (hoofdstuk 1)	**€ 76,17**
Vergunningverlening (hoofdstuk 2)	**€ 103,60**
Toezicht en handhaving (hoofdstuk 3)	**€ 100,04**
Juridische ondersteuning (hoofdstuk 4)	**€ 120,98**
Overige verzoektaken (hoofdstuk 5)	**€ 105,72**

Overzicht incidentele baten en lasten 2023

Als een van de algemene financiële uitgangspunten is in de kadernota 2023 aangegeven dat de programmabegroting 2023 structureel sluitend dient te zijn. Concreet betekent dit na het elimineren van eventueel in de begroting opgenomen incidentele baten en lasten, deze nog steeds een sluitend beeld moet laten zien. Uit onderstaand overzicht blijkt dat de ontwerpbegroting 2023 van de ODBN ook structureel in evenwicht is.

INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	LASTEN / BATEN	BEGROTING 2022	BEGROTING 2023	BEGROTING 2024	BEGROTING 2025	BEGROTING 2026
RESULTAAT VOOR BESTEMMING EN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN		**34**	**42**	**42**	**42**	**42**
N.v.t.	Baten en Lasten	0	0	0	0	0
PROGRAMMA: INDIVIDUELE DIENSTVERLENING		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Impulsgelden SSIB SSiB 3.0 Lasten SSiB (impulsgelden) incl extracomptabele overhead	Baten Lasten	- 1.440 1.440	- 1.490 - 1.490	0 0	0 0	0 0
PROGRAMMA: REGIONALE DIENSTVERLENING		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
N.v.t.	Baten	0	0	0	0	0
PROGRAMMA: BEDRIJFSVOERING		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
RESULTAAT NA BESTEMMING EN INCIDENTELE BATEN EN LASTEN		**34**	**42**	**42**	**42**	**42**

Uiteenzetting financiële positie

Algemeen

Op grond van artikel 20 van de BBV dient in de begroting een uiteenzetting van de financiële positie opgenomen te worden. In het programmaplan is reeds het bestaande en nieuw beleid per programma beschreven. Hierna wordt de geprognosticeerde balans gepresenteerd en het EMU-saldo meerjarig weergegeven. Tenslotte wordt het verloop van de reserves en voorzieningen meerjarig zichtbaar gemaakt.

Investeringen

In onderstaand overzicht zijn de te accorderen investeringen voor de ontwerpbegroting 2023 opgenomen. De bijbehorende kapitaallasten zijn in deze begroting verwerkt.

NIEUWE INVESTERINGEN	2023	TOELICHTING	TERMIJN AFSCHRIJVING
Aanschaf laptops	25.000	In 2023 is een bedrag noodzakelijk voor de aanschaf van nieuwe laptops. In het kader van de thuiswerkfaciliteiten worden alle nieuwe medewerkers voorzien van de juiste middelen zoals Laptops. Daarnaast is het bedrag noodzakelijk voor vervanging van bestaande laptops.	3
Aanschaf telefoons	12.000	In 2023 is een bedrag noodzakelijk voor de aanschaf van nieuwe telefoons. In het kader van de thuiswerkfaciliteiten worden alle nieuwe medewerkers voorzien van de juiste middelen zoals een mobiele telefoon. Daarnaast is het bedrag noodzakelijk voor vervanging van bestaande telefoons.	3
	37.000		

Geprognosticeerde balans

In deze meerjarig geprognosticeerde balans is uitgegaan van bestaand beleid. In het onderstaand overzicht is de prognosticeerde begin- en eindbalans weergegeven voor zowel het begrotingsjaar 2023 als het meerjarenperspectief voor de jaren 2024 tot en met 2026.

GEPROGNOSTICEERDE BALANS	BALANS 1-1-22	BALANS 1-1-23	BALANS 1-1-24	BALANS 1-1-25	BALANS 1-1-26	BALANS 1-1-27
ACTIVA						
Vaste activa						
Materiële vaste activa	1.677	**1.320**	1.217	1.085	1.233	776
Vlottende activa						
Uitzettingen korter dan 1 jr	19.433	**18.323**	18.073	17.985	17.671	18.031
Liquide middelen	304	**0**	0	0	0	0
Overlopende activa	92	**92**	92	92	92	92
TOTAAL ACTIVA	**21.507**	**19.734**	**19.382**	**19.162**	**18.996**	**18.898**
PASSIVA						
Vaste passiva						
Eigen vermogen	10.127	**8.403**	8.445	8.487	8.529	8.613
Voorzieningen	5.333	**5.285**	4.891	4.629	4.421	4.239
Schulden langer dan 1 jr	0	**0**	0	0	0	0
Vlottende passiva						
Schulden korter dan 1 jr	3.190	**3.190**	3.190	3.190	3.190	3.190
Overlopende passiva	2.856	**2.856**	2.856	2.856	2.856	2.856
Totaal passiva	**21.506**	**19.734**	**19.382**	**19.162**	**18.996**	**18.898**

EMU-saldo

EMU-SALDO	PRIMITIEVE BEGROTING 2022	PRIMITIEVE BEGROTING 2023	
Exploitatiesaldo voor mutatie reserves	34.392	42.300	
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	457.395	457.395	+
Dotaties aan voorzieningen	0	0	-
In- en desinvesteringen	176.600	37.000	+
Onttrekkingen aan voorzieningen	344.100	394.000	+
EMU SALDO	**1.012.487**	**930.695**	
Totale lasten	27.526.224	31.213.938	
EMU SALDO ALS % TOTALE LASTEN	**3,68%**	**2,98%**	

Verloop van reserves en voorzieningen

VERLOOP RESERVES BEDRAGEN IN € 1.000	STAND 31-12-2021	MUTATIE 2022	STAND 31-12-2022	RESULTAAT 2022	TOE-VOEGING 2023	ONT-TREKKING 2023	STAND 31-12-2023
RESERVES							
ALGEMENE RESERVES							
Algemene reserve ODBN	1.852	0	1.852	34	0	0	1.852
BESTEMMINGSRESERVES							
vakantiedagen	0	0	0	0	0	0	0
Organisatieontwik-keling	0	0	0	0	0	0	0
ISV	5.944	0	5.944	0	0	0	5.944
Huisvesting	12	-12	0	0	0	0	0
Implementatie Omgevingswet	150	-120	30	0	0	0	30
Informatiegestuurd werken	200	-155	45	0	0	0	45
HR-instrumentarium	400	-400	0	0	0	0	0
TOTAAL RESERVES	**8.558**	**-687**	**7.871**	**34**	**0**	**0**	**7.871**
VOORZIENINGEN							
Nazorg Voorste Heide	4.283	-31	4.252	0	0	31	4.221
WW-verplichting	1.039	-14	1.025	0	0	363	662
Transitievergoeding	12	-3	9	0	0	0	9
TOTAAL VOORZIENINGEN	**5.333**	**-48**	**5.285**	**0**	**0**	**394**	**4.891**

Bijlagen

Overzicht bijdragen per deelnemer 2023

DEELNEMER (BEDRAGEN IN €)	PROGRAMMA 1	PROGRAMMA 1		PROGRAMMA 2	PROGRAMMA 2	PROGRAMMA 2	PROGRAMMA 2	TOTAAL
	BASIS- EN VTH VERZOEKTAKEN GEMEENTEN EN BASISTAKEN PROVINCIE	OVERIGE VERZOEKTAKEN GEMEENTEN, VERZOEKTAKEN + BUFFEROPDRACHTEN PROVINCIE EN AANVULLENDE OPDRACHTEN	→	COLLECTIEVE TAKEN	KLACHTEN-REGELING	BODEMLOKET	SSiB	2023
Gemeente Bernheze	1.111.975	318.521		31.140	4.500	2.359	13.021	**1.481.516**
Gemeente Boekel	362.649	54.920		10.850	1.600	822	8.169	**439.010**
Gemeente Boxtel	529.352	72.164		32.640	4.700	2.473	10.555	**651.884**
Gemeente Land van Cuijk	3.012.549	567.237		89.290	12.800	6.764	36.375	**3.725.015**
Gemeente Maashorst	1.415.194	554.911		57.530	8.300	4.358	16.738	**2.057.031**
Gemeente Meierijstad	2.096.314	733.333		80.830	11.600	6.124	20.484	**2.948.685**
Gemeente Oss	2.215.593	368.729		91.600	13.100	6.939	18.956	**2.714.917**
Gemeente 's-Hertogenbosch	1.435.875	122.081		153.940	22.100	0	12.604	**1.746.600**
Gemeente Sint-Michielsgestel	419.158	63.631		29.200	4.200	2.212	10.111	**528.512**
Gemeente Vught	372.781	76.740		31.350	4.500	2.375	7.547	**495.293**
Provincie Noord Brabant	2.425.393	8.585.688		206.400	14.100	0	1.551.926	**12.783.507**
Diversen	0	856.500		0	0	0	795.768	**1.652.268**
TOTAAL	**15.396.833**	**12.374.455**		**814.770**	**101.500**	**34.426**	**2.502.254**	**31.224.238**

Overzicht baten en lasten per taakveld

TAAKVELD	OMSCHRIJVING	LASTEN 2023	BATEN 2023	SALDO 2023
0.1	Bestuur	46.690	0	-46.690
0.4	Overhead (bedrijfsvoering)	10.515.361	0	-10.515.361
0.5	Treasury	0	0	0
0.8	Overige baten en lasten	100.000	0	-100.000
0.10	Mutatie reserves	0	0	0
1.1	Crisisbeheersing	95.622	98.600	2.978
7.3	Afval	31.100	31.100	0
7.4	Milieubeheer	20.425.165	31.126.538	10.701.373
	TOTAAL	**31.213.938**	**31.256.238**	**42.300**

Geactualiseerde risicoanalyse

OMSCHRIJVING	BEHEERSMAATREGELEN	→	KARAKTER	RISICO BEDRAG (IN EURO'S)	KANS	IMPACT (IN EURO'S)
Onevenredige stijgende inhuur tarieven	Goede afspraken maken met onze leveranciers van externe krachten over de indexering van tarieven etc.		structureel	100.000	25%	50.000
Externe ontwikkelingen	- Intensieve monitoring van externe ontwikkelingen zodat hier tijdig op geacteerd kan worden. - Tijdig gebruik maken van de flexibele schil van de organisatie waar mogelijk - Duidelijke afspraken maken met opdrachtgevers bij externe ontwikkelingen		structureel	273.000	75%	409.500
Hoger ziekteverzuim dan begroot	Monitoring en sturing op ziekteverzuim		incidenteel	273.000	50%	136.500
Uitstel van invoerdatum Omgevingswet	Monitoring van ontwikkelingen op de ontwikkelingen		incidenteel	150.000	25%	37.500
Niet realiseren van opdrachtvolume	Monitoring en sturing op uitvoering van de opdracht		structureel	300.000	50%	300.000
Krappe arbeidsmarkt	- Extra inzet op wervingsactiviteiten - Actieve arbeidsmarktcommunicatie		structureel	300.000	25%	150.000
Niet-toegankelijke ICT-omgeving	- Outsourcing bij professionele partij - Intensieve inzet en scholing op databeveiliging/ informatiebeveiliging zodat kans op beveiligingsprobleem beperkt wordt. - Plan opstellen ter beveiliging systemen tegen hacks, virusaanvallen en datalekken		incidenteel	100.000	50%	50.000
Eigen risicodrager personeel	Het toepassen van een goed werving en selectiebeleid, het blijven investeren in het opleiden en ontwikkelen van medewerkers en daarnaast werkt de ODBN met een flexibele schil.		incidenteel	500.000	25%	125.000
Effecten van Omgevingswet op de omvang van de opdrachten van onze deelnemers niet duidelijk.	Omgevingswet heeft impact op. Overleg met deelnemers, monitoren landelijke ontwikkelingen		incidenteel	0	50%	0
Onrust in de wereld leiden tot prijsstijgingen	Goede prijsafspraken met leveranciers, monitoren ontwikkelingen		Structureel	187.500	50%	187.500
TOTAAL RISICOPROFIEL ODBN OP PEILDATUM	**BEGROTING 2023**					**1.446.000**

Vragen over de Programmabegroting 2023?

Neem gerust contact op met de ODBN.

www.odbn.nl

Victorialaan 1
5213 JG 's-Hertogenbosch
Telefoon: 088 7430 000
E-mail: info@odbn.nl

odbn
Omgevingsdienst Brabant Noord